

MINISTERSTWO
GOSPODARKI

Koniunktura gospodarcza w krajach Unii Europejskiej w 2010 r.

– umiarkowany wzrost gospodarczy

Ministerstwo Gospodarki
Departament Analiz i Prognoz

Koniunktura gospodarcza
w krajach Unii Europejskiej w 2010 r. –
umiarkowany wzrost gospodarczy

Warszawa, lipiec 2011 r.

*Misją Ministerstwa Gospodarki
jest stworzenie najlepszych w Europie warunków prowadzenia działalności gospodarczej*

*Opracowano
w Wydziale Analiz Makroekonomicznych
Departamentu Analiz i Prognoz*

Tomasz Chałupa

*Akceptowała Aneta Piątkowska
Dyrektor Departamentu*

Spis treści

Wstęp	6
Austria.....	8
Belgia.....	9
Bułgaria.....	10
Cypr.....	11
Republika Czeska.....	12
Dania.....	13
Estonia.....	14
Finlandia.....	15
Francja.....	16
Grecja.....	17
Hiszpania.....	19
Irlandia.....	20
Litwa.....	21
Luksemburg.....	22
Łotwa.....	23
Malta.....	24
Królestwo Niderlandów.....	25
Niemcy.....	26
Polska.....	27
Portugalia.....	28
Rumunia.....	29
Słowacja.....	30
Słowenia.....	31
Szwecja.....	32
Węgry.....	33
Wielka Brytania.....	34
Włochy.....	35

Wstęp

Rok 2010 w gospodarce Unii Europejskiej przebiegał pod znakiem przedsięwzięć skupiających się na stabilizacji mechanizmów rynkowych, których to działanie w okresie kryzysu finansowego 2008/2009 istotnie odbiegało od długookresowych trendów. Efektem tego, podstawowe wskaźniki makroekonomiczne - silnie zniekształcone poprzez szereg negatywnych szoków gospodarczych - w trakcie całego roku wykazywały umiarkowane tendencje wzrostowe. Skuteczność procesu korygowania mechanizmów rynkowych zależeć będzie jednak w dużej mierze od trwałości tychże trendów. Element ten w średnim oraz długim okresie determinował będzie tempo wzrostu gospodarczego całej Unii Europejskiej. Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie zbiorczej analizy nt. sytuacji gospodarczej państw członkowskich Unii Europejskiej w 2010 r., ze szczególnym uwzględnieniem czynników kształtujących tempo ich wzrostu gospodarczego.

Globalny kryzys, którego źródłem było załamanie na rynku kredytów hipotecznych podwyższonego ryzyka w Stanach Zjednoczonych, z racji wielopoziomowego schematu zależności międzynarodowych stosunków gospodarczych, w bardzo krótkim czasie objął swoim negatywnym działaniem niemalże całą unijną gospodarkę. Wbrew powszechnym opiniom nie był on jednak głównym źródłem narastania nierównowag makroekonomicznych, których nasilenie miało miejsce na przełomie lat 2008/2009. Kryzys ten pogłębił występujące już od dłuższego czasu kontrproduktywne procesy gospodarcze, będące w dużej mierze wynikiem słabej skuteczności systemów nadzorczych działających w skali makro. Element ten był szczególnie widoczny na płaszczyźnie sektora bankowego. Mimo niepewności jaką niesie za sobą niezrównoważony rozwój instytucji bankowych dla całej gospodarki – na co dowodem był kryzys gospodarczy 2008/09 – sektor ten nie został objęty adekwatnym do ryzyka nadzorem. Narastające nierównowagi dotknęły prawie każdą sferę realnej gospodarki, a ich efektem były znaczące deficyty bilansów płatniczych zarówno wschodzących, jak i rozwiniętych gospodarek.

Widoczna w 2010 r. poprawa sytuacji makroekonomicznej wśród gospodarek państw członkowskich Unii Europejskiej pozwala przypuszczać, że implementowane dotychczas środki antykryzysowe przyniosły oczekiwany rezultat. Systematycznie odradzający się popyt konsumpcyjny oraz pierwsze sygnały świadczące o utrwaleniu trendu wzrostowego w odniesieniu do inwestycji, świadczą o coraz lepszych nastrojach gospodarstw domowych oraz przedsiębiorstw.

Proces powolnej odbudowy popytu wewnętrznego napotykał w 2010 r. na szereg problemów, które były bezpośrednim efektem charakteru podejmowanych wcześniej działań antykryzysowych. Głównym ich źródłem była ekspansywna polityka fiskalna, której rezultatem było rosnące zadłużenie sektora instytucji rządowych i samorządowych w zdecydowanej większości państw członkowskich. Nierównowaga finansów publicznych w skali całej Unii Europejskiej wzrosła z -0,9% PKB w 2007 r. do -6,4% PKB w roku 2010. Problemy te, szeroką skalą negatywnego oddziaływania, uwiaryściły się głównie w gospodarkach określanych skrótem *PIGS* tj. Portugalii, Irlandii, Grecji oraz Hiszpanii. Konieczność wsparcia krajowych sektorów bankowych, cierpiących z powodu nadmiernej

ekspozycji na ryzyko związane z inwestowaniem w nieruchomości¹, znacznie obciążało wydatkowe strony budżetów centralnych tychże państw. Poza Hiszpanią, wszystkie otrzymały pomoc finansową przeznaczoną na ustabilizowanie finansów publicznych oraz restrukturyzację struktury gospodarczej na bardziej efektywną i konkurencyjną.

Poważnym problemem dla trwałości tempa odbudowy popytu wewnętrznego w 2010 r. była ponadto niestabilna sytuacja na unijnym rynku pracy, determinująca zmienność siły nabywczej gospodarstw domowych. W związku z rosnącym zasobem siły roboczej, będącym efektem poprawy oczekiwań wśród konsumentów, przy jedynie umiarkowanym przyroście zatrudnienia, stopa bezrobocia w UE wzrosła w stosunku do 2009 r. z 9,0% do 9,6%.

Poza popytem wewnętrznym, pozytywnym, pro wzrostowym zjawiskiem obserwowanym nie tylko w Unii Europejskiej, ale również w skali globalnej, był odradzający się handel międzynarodowy. Rosnące zapotrzebowanie na dobra i usługi, zgłaszane głównie przez odbudowujących zapasy producentów zagranicznych, było dodatkowym impulsem wzmacniającym proces kreowania wartości dodanej w poszczególnych gospodarkach UE. Istotny udział w tym procesie przypadł gospodarce Niemiec. Dzięki relatywnie wysokiemu 3,6% wzrostowi gospodarczemu, znacznie przyczyniła się ona do wsparcia popytu na produkcję oferowaną przez pozostałe gospodarki UE.

W kolejnych latach tempo wzrostu gospodarczego Unii Europejskiej pozostanie na poziomie zbliżonym do tego wygenerowanego w roku 2010. W części państw członkowskich może dojść do jego ograniczenia, co będzie bezpośrednim efektem wygaszania pozytywnych impulsów wdrożonych wcześniej pakietów anty kryzysowych. Głównym źródłem ryzyka dla trwałości zapoczątkowanych w 2010 r. korzystnych trendów pozostają niestabilna sytuacja fiskalna w państwach strefy euro oraz niepewność związana z rozwojem sytuacji na rynku pracy. Ponadto, wraz z dalszym wzrostem cen artykułów spożywczych oraz nośników energii, dodatkowym czynnikiem zmienności na rynkach może być wyższa od oczekiwanej inflacja.

***

Niniejsze opracowanie obejmuje analizę bieżącej sytuacji gospodarczej państw członkowskich Unii Europejskiej. Źródłem wszelkich prezentowanych danych, jak i prognoz jest Komisja Europejska², w związku z czym należy zaznaczyć, że wielkości omawianych wskaźników obliczane są na podstawie metodologii unijnej. Ponadto, zgodnie z przyjętą przez Komisję Europejską konwencją analizowania składników wzrostu PKB, w niniejszym opracowaniu popyt wewnętrzny nie uwzględnia kategorii odbudowy zapasów. W efekcie czego dekompozycja wzrostu gospodarczego poszczególnych państw odnosi się do trzech elementów tj. popytu wewnętrznego (krajowego), przyrostu rzeczowych środków obrotowych (odbudowa zapasów) oraz popytu zewnętrznego (eksportu netto).

***

---

¹ Schemat ten nie dotyczy Grecji. Fiskalne problemy tej gospodarki wywołane zostały wieloletnim, wyższym niż pierwotnie sądzono, deficytem budżetowym związanym ze zbyt wysokim poziomem transferów socjalnych w relacji do pozostałych wydatków publicznych.

² Na podstawie *European Commission, European Economic Forecast – Spring 2011*

Austria

Zgodnie z prognozą Komisji Europejskiej (*European Economic Forecast, Autumn 2010*), w 2010 r. gospodarka Austrii rozwijała się w tempie 2,0% w skali roku. Źródłem wzrostu PKB był przede wszystkim popyt zagraniczny, który - generowany głównie przez niemiecką gospodarkę - skutecznie stymulował aktywność gospodarczą w Austrii w pokryzysowym okresie. Kontrybucja eksportu netto we wzrost gospodarczy w 2010 r. wyniosła +1,2 pkt. proc. Istotną rolę w stabilizowaniu austriackiej gospodarki po wyjściu z recesji pełnił również przyrost rzeczowych środków obrotowych. Dzięki stopniowej poprawie sytuacji na rynku, skutkującej wzrostem zamówień, austriackie przedsiębiorstwa rozpoczęły proces odbudowy zapasów. Wkład tej kategorii we wzrost PKB wyniósł w 2010 r. +1,1 pkt. proc. Konsumpcja indywidualna, będąca głównym składnikiem austriackiego PKB (odpowiada za ponad 50% jego wartości) w każdym z kwartałów 2010 r. notowała ponad 1% wzrost realnej wartości. Finalnie nie pozwoliło to jednak na skompensowanie ujemnej dynamiki pozostałych składników popytu wewnętrznego, przez co jego wkład we wzrost PKB wyniósł -0,2 pkt. proc. w całym analizowanym okresie.

Tab. 1 Austria - Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne (% zmiana w skali roku).

	2008	2009	2010	2011	2012
PKB	2,2	-3,9	2,0	2,4	2,0
Konsumpcja prywatna	0,5	1,3	1,0	1,1	1,1
Konsumpcja publiczna	4,0	0,4	-2,4	0,8	0,8
Nakłady brutto na środki trwałe	4,1	-8,8	-1,3	3,0	2,9
Stopa bezrobocia	3,8	4,8	4,4	4,3	4,2
Realne jednostkowe koszty pracy	0,8	3,9	-0,9	-0,8	-0,3
Inflacja (HICP)	3,2	0,4	1,7	2,9	2,1
Eksport	1,0	-16,1	10,8	7,0	6,8
Import	-0,9	-14,4	9,2	5,9	6,3
Bilans sektora general government*	-0,9	-4,1	-4,6	-3,7	-3,3
Dług sektora general government*	63,8	69,6	72,3	73,8	75,4

Źródło: *European Economic Forecast, Spring 2011* (dla 2011 i 2012 prognoza)

*Dług oraz bilans sektora g.g. wyrażony w relacji do PKB

W kolejnych latach oczekuje się utrzymania pozytywnych tendencji makroekonomicznych w austriackiej gospodarce. Prognozowane tempo wzrostu PKB, na poziomie 2,4% w 2011 r. oraz 2,0% w roku 2012, stymulowane będzie głównie poprzez stale rosnący popyt zagraniczny. Dodatkowym, pro wzrostowym czynnikiem - oddziałującym pozytywnie na dynamikę eksportu - powinien być ponadto spadek realnych jednostkowych kosztów pracy. Zakłada się, że w efekcie wzrostu produktywności pracy, przy relatywnie umiarkowanym przyroście poziomu wynagrodzeń i zatrudnienia, indikator ten znajdzie przełożenie w poprawie pozycji konkurencyjnej gospodarki austriackiej. Pozytywnie na wzrost gospodarczy Austrii oddziaływać będzie również popyt wewnętrzny, a w nim m.in. nakłady brutto na środki trwałe. W związku ze znaczącą redukcją popytu inwestycyjnego w okresie globalnego kryzysu finansowego, a także przy realnym spadku wartości tej kategorii również w roku 2010, w latach kolejnych oczekuje się odbudowy tego wskaźnika (w I kw. 2011 r. wzrost o 4,1% r/r). Rosnący poziom wykorzystania mocy produkcyjnych (w kwietniu 2011 r. wyniósł on 86,3%, przekraczając tym samym długookresową średnią) będzie główną determinantą tempa przyrostu inwestycji w okresie objętym prognozą.

Belgia

Silniejszy od pierwotnie zakładanego wzrost eksportu, przy bliskiej oczekiwaniom dynamice importu, przyczynił się do przyspieszenia tempa przyrostu PKB belgijskiej gospodarki w 2010 r. do poziomu 2,2%. Tym samym wynik ten był o 0,2 pkt. proc. lepszy od prognoz Komisji Europejskiej (*European Economic Forecast, Autumn 2010*).

Podobnie jak to miało miejsce w przypadku pozostałych krajów regionu, duży wpływ na tak kształtujące się relacje w handlu zagranicznym miała dobra kondycja niemieckiej gospodarki, reprezentującej największą siłę nabywczą w Unii Europejskiej. Zarówno eksport netto (+1,8 pkt. proc.), jak i popyt wewnętrzny (+0,8 pkt. proc) miał działały pozytywnie na wzrost gospodarczy Belgii w 2010 r.³. Było to efektem znaczącej poprawy sytuacji na rynku pracy, która swoim tempem zaskoczyła analityków (zgodnie z prognozami *European Economic Forecast, Spring 2010* stopa bezrobocia w Belgii w 2010 r. miała wynieść 8,6%).

Tab. 2 Belgia - Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne (% zmiana w skali roku).

	2008	2009	2010	2011	2012
PKB	1,0	-2,8	2,2	2,4	2,2
Konsumpcja prywatna	1,5	-0,3	1,6	1,5	1,9
Konsumpcja publiczna	2,3	0,6	1,1	1,2	1,6
Nakłady brutto na środki trwałe	2,6	-5,4	-1,6	3,5	3,4
Stopa bezrobocia	7,0	7,9	8,3	7,9	7,8
Realne jednostkowe koszty pracy	2,4	3,2	-2,2	-0,4	0,0
Inflacja (HICP)	4,5	0,0	2,3	3,6	2,2
Eksport	1,7	-11,6	10,5	5,9	5,5
Import	3,0	-11,1	8,4	5,4	5,5
Bilans sektora general government*	-1,3	-5,9	-4,1	-3,7	-4,2
Dług sektora general government*	89,6	96,2	96,8	97,0	97,5

Źródło: *European Economic Forecast, Spring 2011* (dla 2011 i 2012 prognoza)

*Dług oraz bilans sektora g.g. wyrażony w relacji do PKB

W latach 2011-2012 oczekuje się stopniowego wygaszania pozytywnego wpływu popytu zagranicznego na wzrost PKB. Pomimo założenia o wzroście eksportu - oczekuje się, że jego nominalna nadwyżka nad importem istotnie zmniejszy się. Niemożność utrzymania dodatniego salda handlowego wynikać będzie z problemów strukturalnych belgijskiej gospodarki. Zbyt duża specjalizacja w wytwarzaniu dóbr kapitało- oraz pracochłonnych, w porównaniu do produkcji dóbr opartych na nowoczesnych technologiach, skutkować będzie słabnącym popytem ze strony największych gospodarek regionu. Z drugiej strony czynnikiem pozytywnie oddziałującym na eksport w analizowanym okresie będą realne jednostkowe koszty pracy. Dzięki redukcji poziomu tego wskaźnika, możliwa będzie krótkookresowa poprawa konkurencyjności cenowej belgijskiej gospodarki. W okresie objętym prognozą wiodącą rolę w procesie kreowania wartości dodanej w belgijskiej gospodarce przejmie popyt wewnętrzny. O ile w 2011 r. o jego sile stanowiąc będą inwestycje prywatne oraz publiczne (na dynamikę tych drugich wpływ mogą mieć wybory samorządowe, które odbędą się w 2012 r.), to w roku 2012 głównym czynnikiem wzrostu będzie konsumpcja prywatna. Źródłem jej przyrostu będzie dalsza poprawa sytuacji na rynku pracy.

³ Kontrybucja we wzrost PKB w 2010 r. przyrostu rzeczowych środków obrotowych była ujemna i wyniosła -0,4 pkt. proc.

Bułgaria

Pomimo pierwotnie prognozowanego (*European Economic Forecast, Autumn 2010*) minimalnego spadku PKB (o 0,1%), bułgarska gospodarka w 2010 r. zanotowała niewielki wzrost (0,2%). Motorem był eksport netto, który już drugi rok z rzędu miał pozytywny wkład we wzrost PKB (+5,2 pkt. proc.). Dodatnią kontrybucją charakteryzowała się również odbudowa zapasów (+0,6 pkt. proc.), podczas gdy popyt wewnętrzny ujemnie wpływał na rozwój bułgarskiej gospodarki (-5,7 pkt. proc.).

W 2010 r., w ujęciu kwartalnym w skali roku, spośród dwóch głównych składników bułgarskiego PKB tj. konsumpcji i inwestycji, jedynie ten drugi przełamał negatywny trend notując w IV kw. 7,2-procentowy wzrost r/r. Konsumpcja prywatna od IV kw. 2008 r. nieprzerwanie utrzymuje się w trendzie spadkowym, co w dużej mierze wynika z wolniejszej od oczekiwań poprawy na rynku pracy.

Tab. 3 Bułgaria - Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne (% zmiana w skali roku).

	2008	2009	2010	2011	2012
PKB	6,2	-5,5	0,2	2,8	3,7
Konsumpcja prywatna	3,4	-7,6	-1,2	2,1	3,6
Konsumpcja publiczna	-1,0	-6,5	-1,0	-0,3	-0,1
Nakłady brutto na środki trwałe	21,9	-17,6	-16,5	4,9	5,8
Stopa bezrobocia	5,6	6,8	10,2	9,4	8,5
Realne jednostkowe koszty pracy	3,7	8,1	-2,1	1,5	1,5
Inflacja (HICP)	12,0	2,5	3,0	4,3	3,4
Eksport	3,0	-11,2	16,2	7,7	7,1
Import	4,2	-21,0	4,5	7,0	6,8
Bilans sektora general government*	1,7	-4,7	-3,2	-2,7	-1,6
Dług sektora general government*	13,7	14,6	16,2	18,0	18,6

Źródło: *European Economic Forecast, Spring 2011* (dla 2011 i 2012 prognoza)

*Dług oraz bilans sektora g.g. wyrażony w relacji do PKB

W perspektywie dwóch najbliższych lat oczekuje się zmiany struktury wzrostu gospodarczego Bułgarii na bardziej zrównoważoną pod względem dekompozycji popytowej. Źródłem prognozowanego na 2,8% w 2011 oraz 3,7% w 2012 roku wzrostu gospodarczego będzie zarówno popyt krajowy jak i zagraniczny. Oba czynniki swoją dynamikę zawdzięczać będą przede wszystkim efektom zewnętrznym towarzyszącym poprawie koniunktury w skali globalnej.

Ponadto w okresie tym, w związku ze znacznym napływem bezpośrednich inwestycji zagranicznych oraz przy utrzymującym się na stosunkowo wysokim poziomie popycie zagranicznym, dojdzie do stopniowego ożywienia na rynku pracy. Głównie poprzez ten właśnie kanał nastąpi odbudowa wartości konsumpcji prywatnej, której przyrost w 2011 i 2012 r. osiągnie tempo zbliżone do dynamiki realnego PKB.

Mimo bardzo ostrożnie prowadzonej dotychczas polityki fiskalnej, której efektem jest relatywnie niski stosunek wartości deficytu oraz długu bułgarskiego sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB, w latach 2011-2012 planowana jest konsolidacja finansów publicznych. Obejmie ona m.in. utrzymanie braku podwyżek w sektorze publicznym oraz redukcje części wydatków niematerialnych.

Cypr

Wzrost gospodarczy Cypru w 2010 r. wyniósł 1,0% i o 0,5 pkt. proc. przewyższył listopadową prognozę Komisji Europejskiej (*European Economic Forecast, Autumn 2010*).

Po silnej korekcie w roku 2009, związanej z ograniczeniem popytu zewnętrznego, w roku kolejnym cypryjskie przedsiębiorstwa - oczekując poprawy koniunktury w skali globalnej - szybko odbudowywały swoje zapasy. Czynnikiem ten okazał się być głównym źródłem wzrostu gospodarczego Cypru, zwiększając go o 3,3 pkt. proc. W przeciwnym kierunku oddziaływały natomiast popyt wewnętrzny oraz popyt zagraniczny. O ile ten pierwszy, głównie w wyniku utrzymującego się spadku inwestycji, zmniejszył wzrost o 1,0 pkt. proc., to eksport netto ograniczył go o 1,4 pkt. proc.

Tab. 4 Cypr - Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne (% zmiana w skali roku).

	2008	2009	2010	2011	2012
PKB	3,6	-1,7	1,0	1,5	2,4
Konsumpcja prywatna	7,1	-2,9	0,8	1,4	2,2
Konsumpcja publiczna	6,2	5,8	0,5	3,0	1,8
Nakłady brutto na środki trwałe	6,0	-9,1	-7,9	-3,9	-0,8
Stopa bezrobocia	3,6	5,3	6,5	6,3	5,6
Realne jednostkowe koszty pracy	-3,4	4,6	-0,5	-0,6	-0,4
Inflacja (HICP)	4,4	0,2	2,6	3,4	2,3
Eksport	-0,3	-11,3	0,6	4,1	4,3
Import	8,1	-19,3	3,1	2,2	2,5
Bilans sektora general government*	0,9	-6,0	-5,3	-5,1	-4,9
Dług sektora general government*	48,3	58,0	60,8	62,3	64,3

Źródło: *European Economic Forecast, Spring 2011* (dla 2011 i 2012 prognoza)

*Dług oraz bilans sektora g.g. wyrażony w relacji do PKB

Tempo wzrostu gospodarczego Cypru w okresie objętym prognozą przyspieszy osiągając w 2011 oraz 2012 r. odpowiednio poziom 1,5% oraz 2,4%. Dzięki poprawie sytuacji na rynku pracy, przejawiającej się zarówno spadkiem bezrobocia, jak i umiarkowanym wzrostem zatrudnienia, czynnikiem decydującym o wzroście gospodarczym będzie konsumpcja (odpowiada za niemalże 70% wartości PKB). W związku ze słabnącym zainteresowaniem nieruchomości, inwestycje, które w przedkryzysowym okresie notowały ponad 10% wzrosty, utrzymywać się będą w trendzie spadkowym. Poza tym dodatkowo na tempo rozwoju gospodarczego Cypru oddziaływać będzie również rosnący popyt zagraniczny. Dzięki spadkowi realnych kosztów pracy, które pozytywnie wpłyną na poprawę cenowej pozycji konkurencyjnej cypryjskiej gospodarki, oczekuje się szybszego przyrostu eksportu niż importu. Finalnie zarówno popyt wewnętrzny jak i zagraniczny determinować będzie w horyzoncie prognozy skalę wzrostu gospodarczego Cypru.

Republika Czeska

Pomimo niskiego wzrostu konsumpcji prywatnej oraz publicznej, przy wyraźnym spadku inwestycji, w 2010 r. czeska gospodarka rozwijała się w tempie 2,3% w skali roku. Wynik ten był zbliżony do ostatniej w 2010 r. prognozy Komisji Europejskiej (*European Economic Forecast, Autumn 2010*).

Czynnikiem, który w największym stopniu przyczynił się osiągnięcia 2,3% wzrostu gospodarczego Czech w 2010 r. był wzrost wartości rzeczowych środków obrotowych. Obok eksportu netto (+1,0 pkt. proc.), kategoria ta wykazała się wkładem we wzrost PKB na poziomie +2,0 pkt. proc. Zagregowany popyt wewnętrzny ujemnie oddziaływał na wynik czeskiej gospodarki. Jego kontrybucja we wzrost PKB wyniosła w 2010 r. -0,7 pkt. proc.

Tab. 5 Republika Czeska - Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne (% zmiana w skali roku).

	2008	2009	2010	2011	2012
PKB	2,5	-4,1	2,3	2,0	2,9
Konsumpcja prywatna	3,6	-0,2	0,4	0,4	2,0
Konsumpcja publiczna	1,1	2,6	0,3	-2,3	0,5
Nakłady brutto na środki trwałe	-1,5	-7,9	-4,6	2,4	3,8
Stopa bezrobocia	4,4	6,7	7,3	6,8	6,4
Realne jednostkowe koszty pracy	3,2	1,0	0,9	0,3	-0,7
Inflacja (HICP)	6,3	0,6	1,2	2,3	2,5
Eksport	6,0	-10,8	18,0	9,8	10,3
Import	4,7	-10,6	18,0	8,4	9,7
Bilans sektora general government*	-2,7	-5,9	-4,7	-4,4	-4,1
Dług sektora general government*	30,0	35,3	38,5	41,3	42,9

Źródło: *European Economic Forecast, Spring 2011* (dla 2011 i 2012 prognoza)

*Dług oraz bilans sektora g.g. wyrażony w relacji do PKB

W horyzoncie prognozy tempo wzrostu PKB czeskiej gospodarki w coraz mniejszym zakresie determinowane będzie wartością dodaną płynącą z odbudowy zapasów oraz nadwyżki handlowej. Stopniowo rolę motoru wzrostu przejmie konsumpcja prywatna oraz inwestycje, które w sposób pośredni pozostawać będą pod silnym, pozytywnym wpływem stabilnie rosnącego eksportu. Należy tu zaznaczyć, że w 2011 r. popyt inwestycyjny, który od 2008 r. realnie kurczył się, ponownie powróci na ścieżkę wzrostu. Efektem tego, w 2011 oraz 2012 roku, wzrost gospodarczy Czech osiągnie poziom odpowiednio 2,0% oraz 2,9%.

Poprawa nastrojów w czeskiej gospodarce widoczna będzie także na rynku pracy. Mimo rozpoczętej już redukcji zatrudnienia w sektorze publicznym, w okresie 2011-2012 oczekuje się systematycznego ograniczania stopy bezrobocia, będącego głównie rezultatem dobrej koniunktury w przemyśle. Niemniej jednak umiarkowana skala tego zjawiska nie pozwoli na zmniejszenie bezrobocia do przedkryzysowych poziomów.

Głównym czynnikiem ryzyka dla przedstawionej prognozy jest planowana na styczeń 2012 r. podwyżka podstawowej stawki podatku VAT z 10% do 14%. Ocenia się, że element ten może mieć istotny wpływ na przyrost presji inflacyjnej oraz spadek poziomu rozporządzalnych dochodów gospodarstw domowych. Efektem tego może on istotnie wpłynąć na odmienne kształtowanie się podstawowych wskaźników makro w stosunku do scenariusza przedstawionego w prognozie.

Dania

Po spadku PKB w I kw. 2010 r. o 0,8%, w kolejnych trzech kwartałach duńska gospodarka odnotowała wzrost gospodarczy w ujęciu rocznym na poziomie odpowiednio 2,6%, 3,7% oraz 2,9%. W rezultacie, w całym 2010 r. Dania rozwijała się w tempie 2,1%. Wynik ten był nieznacznie słabszy od oczekiwań Komisji Europejskiej (*European Economic Forecast, Autumn 2010*).

Głównie dzięki fiskalnemu odciążeniu gospodarstw domowych oraz pobudzeniu aktywności przedsiębiorstw, w ramach antykrzysowej polityki rządu, duńska gospodarka zakończyła 2010 rok dodatnią zmianą PKB. W okresie tym, mimo istotnej redukcji realnych jednostkowych kosztów pracy, czynnik ten nadal negatywnie oddziaływał na konkurencyjność duńskiej gospodarki. W rezultacie tempo eksportu oraz importu znacznie odbiegało od pierwotnych prognoz zakładających odpowiednio 6,0 oraz 6,6-procentowy wzrost. Niemniej jednak na koniec roku udało się utrzymać nadwyżkę handlową generując tym samym dodatni wkład eksportu netto we wzrost gospodarczy na poziomie 0,5 pkt. proc. Pozytywną kontrybucję na poziomie 0,7 pkt. proc. we wzrost PKB w 2010 r. miał również popyt krajowy. Trwająca w tym czasie odbudowa zapasów duńskich przedsiębiorstw przyniosła wkład we wzrost gospodarczy +0,9 pkt. proc.

Tab. 6 Dania - Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne (% zmiana w skali roku).

	2008	2009	2010	2011	2012
PKB	-1,1	-5,2	2,1	1,7	1,5
Konsumpcja prywatna	-0,6	-4,5	2,2	2,0	1,9
Konsumpcja publiczna	1,6	3,1	1,0	-0,2	0,4
Nakłady brutto na środki trwałe	-3,3	-14,3	-4,0	3,7	3,0
Stopa bezrobocia	3,3	6,0	7,4	7,1	6,7
Realne jednostkowe koszty pracy	2,8	4,3	-4,6	-1,6	-0,7
Inflacja (HICP)	3,6	1,1	2,2	2,5	1,8
Eksport	2,8	-9,7	3,6	4,7	4,3
Import	2,7	-12,5	2,9	5,0	4,9
Bilans sektora general government*	3,2	-2,7	-2,7	-4,1	-3,2
Dług sektora general government*	34,5	41,8	43,6	45,3	47,1

Źródło: *European Economic Forecast, Spring 2011* (dla 2011 i 2012 prognoza)

*Dług oraz bilans sektora g.g. wyrażony w relacji do PKB

W latach 2011 oraz 2012 prognozuje się odpowiednio 1,7% i 1,5% wzrost gospodarczy Danii. W okresie tym podstawowym czynnikiem wzrostu będzie popyt wewnętrzny, determinowany konsumpcją prywatną oraz inwestycjami. Wkład eksportu netto we wzrost w horyzoncie prognozy będzie neutralny.

Źródłem niepewności co do kształtowania się koniunktury gospodarczej w Danii pozostaje kierunek rozwoju sytuacji na rynku pracy. W związku ze znacznym wzrostem zatrudnienia w okresie przedkrzysowym, przy symbolicznym tylko przyroście produktywności, popyt na pracę ze strony pracodawców pozostawał będzie umiarkowany. Efektem tego oczekuje się stosunkowo wolnego spadku stopy bezrobocia do poziomu 7,1% w 2011 oraz 6,7% w 2012 roku tj. znacznie powyżej wartości odnotowywanych w okresie sprzed kryzysu.

Estonia

Pierwsze, negatywne skutki globalnego kryzysu finansowego estońska gospodarka odczuła już w 2007 r., kiedy to w IV kwartale tempo dynamiki PKB, mimo że nadal pozytywne, znacznie spowolniło. Silne uzależnienie od zewnętrznego kapitału, skutkujące w czasie niepewności jego odpływem, w kolejnych okresach przełożyło się na pogłębienie negatywnych tendencji. W rezultacie, począwszy od I kw. 2008 r. nieprzerwanie aż do I kw. roku 2010 gospodarka znajdowała się w stanie recesji.

Mimo utrzymywania się spadku PKB jeszcze w I kw. 2010 r., w całym roku gospodarka Estonii wypracowała wzrost na poziomie 3,1%. Rezultat ten był lepszy od pierwotnych prognoz Komisji Europejskiej (*European Economic Forecast, Autumn 2010*), które zakładały 2,4% przyrost PKB. Głównymi czynnikami wzrostu gospodarczego Estonii w 2010 r. były odbudowa zapasów (kontrybucja we wzrost na poziomie +4,3 pkt. proc) oraz eksport netto (+1,7 pkt. proc). Popyt wewnętrzny, który jeszcze w 2009 r. charakteryzował się wyraźnie ujemnym wkładem we wzrost (-20,9 pkt. proc.), w roku 2010 ograniczył przyrost PKB o 3,0 pkt. proc.

Tab. 7 Estonia - Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne (% zmiana w skali roku).

	2008	2009	2010	2011	2012
PKB	-5,1	-13,9	3,1	4,9	4,0
Konsumpcja prywatna	-5,4	-18,4	-1,9	3,2	3,5
Konsumpcja publiczna	3,8	0,0	-2,1	0,3	0,9
Nakłady brutto na środki trwałe	-15,0	-32,9	-9,2	14,9	10,6
Stopa bezrobocia	5,5	13,8	16,9	13,0	11,5
Realne jednostkowe koszty pracy	8,4	1,2	-9,2	1,4	-0,9
Inflacja (HICP)	10,6	0,2	2,7	4,7	2,8
Eksport	0,4	-18,7	21,7	16,0	6,4
Import	-7,0	-32,6	21,0	16,9	7,1
Bilans sektora general government*	-2,8	-1,7	0,1	-0,6	-2,4
Dług sektora general government*	4,6	7,2	6,6	6,1	6,9

Źródło: *European Economic Forecast, Spring 2011* (dla 2011 i 2012 prognoza)

*Dług oraz bilans sektora g.g. wyrażony w relacji do PKB

Oczekuje się, że w latach 2011-2012 rolę motoru wzrostu gospodarczego Estonii przejmie popyt wewnętrzny, a w nim konsumpcja prywatna oraz inwestycje. Źródłem stymulującym tempo odbudowy obu tych składników PKB będzie stale rosnące zainteresowanie krajową produkcją przemysłową. Dzięki temu, przy pozytywnej dla gospodarki głębokiej korekcie realnych jednostkowych kosztów pracy w 2010 r. oraz dużej elastyczności estońskiego rynku pracy, możliwa będzie również redukcja bardzo wysokiej stopy bezrobocia. Dodatkowo, ważnym elementem stabilnego rozwoju pozostaje bardzo dobra kondycja sektora finansów publicznych Estonii, charakteryzując się niskim poziomem zadłużenia. Wszystkie te czynniki, wraz z poprawą koniunktury wśród głównych partnerów handlowych, pozwalają zakładać, że gospodarka Estonii w roku 2011 oraz 2012 rozwijać się będzie w tempie odpowiednio 4,9% oraz 4,0%.

Finlandia

Mimo 8,2-procentowego spadku w 2009 r., dzięki solidnym fundamentom gospodarczym w postaci elastycznego rynku pracy oraz zdywersyfikowanego sektora finansowego, zmiana PKB Finlandii w 2010 roku była dodatnia i wyniosła 3,1%. Rezultat ten był zbliżony do prognozy KE (*European Economic Forecast, Autumn 2010*), która zakładała wówczas 2,9% tempo wzrostu gospodarczego.

Głównym źródłem wzrostu gospodarczego Finlandii w roku 2010 był popyt wewnętrzny, którego kontrybucja wyniosła +1,7 pkt. proc. Wynik ten był efektem bardzo dobrych nastrojów wśród fińskich konsumentów w związku z relatywnie niewielkim spadkiem bezrobocia. Dzięki temu konsumpcja prywatna, która w roku 2009 realnie zmniejszyła się, w roku 2010 zanotowała wzrost tylko nieznacznie niższy od tempa rozwoju całej gospodarki. Na uwagę zasługuje również szybka odbudowa poziomu inwestycji, które po bardzo głębokiej korekcie w czasie kryzysu zwiększyły się w 2010 r. o 0,8%. Pozytywnie na wzrost PKB oddziaływały również popyt zagraniczny (kontrybucja na poziomie +1,0 pkt. proc) oraz przyrost rzeczowych środków obrotowych (+0,7 pkt. proc.).

Tab. 8 Finlandia - Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne (% zmiana w skali roku).

	2008	2009	2010	2011	2012
PKB	0,9	-8,2	3,1	3,7	2,6
Konsumpcja prywatna	1,7	-2,1	2,6	2,3	2,0
Konsumpcja publiczna	2,4	1,0	0,4	1,0	0,7
Nakłady brutto na środki trwałe	-0,4	-14,6	0,8	6,6	4,5
Stopa bezrobocia	6,4	8,2	8,4	7,9	7,4
Realne jednostkowe koszty pracy	3,9	6,8	-3,5	-2,4	-1,0
Inflacja (HICP)	3,9	1,6	1,7	3,6	2,2
Eksport	0,4	-18,7	14,3	6,6	6,3
Import	6,5	-17,6	2,6	7,2	5,1
Bilans sektora general government*	4,2	-2,6	-2,5	-1,0	-0,7
Dług sektora general government*	34,1	43,8	48,4	50,6	52,2

Źródło: *European Economic Forecast, Spring 2011* (dla 2011 i 2012 prognoza)

*Dług oraz bilans sektora g.g. wyrażony w relacji do PKB

Oczekuje się, że w latach 2011-2012 wzrost PKB Finlandii wyniesie odpowiednio 3,7% oraz 2,6%. W horyzoncie objętym prognozą za wzrost gospodarczy Finlandii odpowiadał będzie przede wszystkim popyt krajowy. Czynnikiem ten, w związku z proeksportowym charakterem gospodarki, będzie determinowany głównie wysokim popytem zagranicznym na krajową produkcję. Znajdzie to swoje odzwierciedlenie w bardzo dobrych wynikach eksportu oraz pozytywnie wpłynie na tempo przyrostu zatrudnienia. Rosnący popyt konsumpcyjny, zgłaszany przez gospodarstwa domowe, nie pozostanie jednak obojętny dla dynamiki importu. Jej wzrost będzie stopniowo ograniczał dodatni wkład eksportu netto w przyrost PKB, który do roku 2012 zmniejszy się do poziomu poniżej 0,5 pkt. proc.

Francja

Spowolnienie tempa wzrostu gospodarczego, widoczne już w drugim kwartale 2008 r., w kolejnych kwartałach pogłębiło się, wprowadzając tym samym francuską gospodarkę w okres recesji trwający do końca 2009 r. Przełamanie negatywnych tendencji nastąpiło w roku 2010, kiedy to PKB Francji wzrósł o 1,6%, tj. zgodnym z pierwotnymi prognozami Komisji Europejskiej (*European Economic Forecast, Autumn 2010*).

Podobnie jak to miało miejsce w latach przedkryzysowych, głównym źródłem przyrostu PKB Francji w 2010 r. był popyt wewnętrzny. Składnik ten podtrzymywany był głównie wyraźnie wyższą od zeszłorocznej dynamiki konsumpcji prywatnej w każdym kwartale w skali roku. Pozytywnym impulsem dla wzrostu gospodarczego była również odbudowa zapasów (+0,2 pkt. proc.) oraz eksport netto (+0,4 pkt. proc.)

Tab.9 Francja - Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne (% zmiana w skali roku).

	2008	2009	2010	2011	2012
PKB	0,2	-2,6	1,6	1,8	2,0
Konsumpcja prywatna	0,5	0,6	1,7	1,6	1,8
Konsumpcja publiczna	1,7	2,7	1,4	0,6	0,3
Nakłady brutto na środki trwałe	0,5	-7,1	-1,4	3,4	5,0
Stopa bezrobocia	7,8	9,5	9,7	9,5	9,2
Realne jednostkowe koszty pracy	0,9	2,5	0,3	-0,7	-0,8
Inflacja (HICP)	3,2	0,1	1,7	2,2	1,7
Eksport	-0,5	-12,4	10,5	6,7	6,6
Import	0,6	-10,7	8,2	6,8	7,5
Bilans sektora general government*	-3,3	-7,5	-7,0	-5,8	-5,3
Dług sektora general government*	67,7	78,3	81,7	84,7	86,8

Źródło: *European Economic Forecast, Spring 2011* (dla 2011 i 2012 prognoza)

*Dług oraz bilans sektora g.g. wyrażony w relacji do PKB

Oczekuje się, że dzięki podtrzymaniu pozytywnych tendencji, zapoczątkowanych w roku 2010, w latach 2011-2012 francuska gospodarka rozwijać się będzie w tempie odpowiednio 1,8% oraz 2,0%. Wraz z wygasaniem stymulacyjnych efektów pakietów antykryzysowych, francuska gospodarka coraz prężniej odbudowywać będzie wartość dodaną (w I kw. 2011 wzrost PKB o 1,0% q/q), która w czasie recesji została zredukowana. Przewiduje się, że czynnikiem w największym stopniu oddziałującym na przyspieszenie tempa wzrostu gospodarczego w horyzoncie prognozy będzie popyt wewnętrzny. Jego wielkość determinowana będzie jednak w coraz mniejszym zakresie konsumpcją, której wzrost - w związku z narastaniem presji inflacyjnej, wygasaniem propopytowych instrumentów polityki antykryzysowej oraz konsolidacją fiskalną (wzrost podatków) - w latach 2011-2012 będzie jedynie umiarkowany. Miejsce konsumpcji zajmie odradzający się popyt inwestycyjny, co znajdzie swoje przełożenie w poprawie sytuacji na rynku pracy.

Rosnące zapotrzebowanie na dobra i usługi dostarczane przez zagranicznych producentów (nadal utrzymująca się odbudowa zapasów) pogorszy relacje eksportu do importu. W efekcie dodatnio wpływający na wzrost gospodarczy w roku 2010 eksport netto, w okresie kolejnych dwóch lat wykazywał się będzie ujemną kontrybucją w zmianę PKB.

Grecja

Nie zrównoważony przyrost wartości kredytów, na których bazowały zarówno inwestycje, jak i konsumpcja, będący efektem ograniczenia kosztu pieniądza po wejściu do strefy euro, w 2009 r. wprowadził grecką gospodarkę na ścieżkę recesji. Spadek PKB utrzymywał się również w roku 2010 (-4,5%, tj. o 0,3 pkt. proc. gorszy od prognoz KE (*European Economic Forecast, Autumn 2010*)).

Największym obciążeniem wyniku greckiej gospodarki w 2010 r. wykazał się popyt wewnętrzny, którego kontrybucja we wzrost wyniosła -7,7 pkt. proc. Działo się tak głównie za sprawą znacznego spadku dynamiki konsumpcji prywatnej (odpowiada za ponad 70% wartości PKB), w związku z realizowanym planem konsolidacji finansów publicznych oraz szybko pogarszającą się sytuacją na rynku pracy. Wzrost podatków oraz radykalne ograniczenie transferów socjalnych z budżetu państwa, zmniejszyło skłonność gospodarstw domowych do konsumpcji. Wkład pozostałych składników kreacji wartości dodanej był pozytywny. Kontrybucja eksportu netto wyniosła +2,3 pkt. proc., a odbudowy zapasów +0,9 pkt. proc.

Tab.10 Grecja - Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne (% zmiana w skali roku).

	2008	2009	2010	2011	2012
PKB	1,0	-2,0	-4,5	-3,5	1,1
Konsumpcja prywatna	3,2	-2,2	-4,5	-6,4	-2,2
Konsumpcja publiczna	1,5	10,3	-6,5	-2,6	0,1
Nakłady brutto na środki trwałe	-7,5	-11,2	-16,5	-16,6	-1,9
Stopa bezrobocia	7,7	9,5	12,6	15,2	15,3
Realne jednostkowe koszty pracy	2,8	3,7	-3,5	-0,4	-1,3
Inflacja (HICP)	4,2	1,3	4,7	2,4	0,5
Eksport	4,0	-20,1	3,8	10,7	6,9
Import	4,0	-18,6	-4,8	-8,4	-3,1
Bilans sektora general government*	-9,8	-15,4	-10,5	-9,5	-9,3
Dług sektora general government*	110,7	127,1	142,8	157,7	166,1

Źródło: *European Economic Forecast, Spring 2011* (dla 2011 i 2012 prognoza)

*Dług oraz bilans sektora g.g. wyrażony w relacji do PKB

W latach 2011-2012 oczekuje się stopniowej poprawy kondycji greckiej gospodarki. O ile jeszcze w 2011 r. prognozowana zmiana PKB będzie ujemna i osiągnie wartość -3,5%, to w roku kolejnym Grecja rozwijać się będzie w tempie 1,1% w skali roku. Przy nadal utrzymującej się negatywnej dynamice popytu konsumpcyjnego, w całym okresie prognozy, oczekuje się znaczącej redukcji importu. W ten sposób, przy dodatniej dynamice eksportu, eksport netto stanie się jedynym składnikiem PKB, który w obu analizowanych latach dodatnio oddziaływał będzie na wzrost gospodarczy.

Mimo implementowanych w 2010 r. dwóch pakietów reform rynku pracy, przy utrzymującym się spadku realnych jednostkowych kosztów pracy, w kolejnych latach stopa bezrobocia nadal będzie rosła, co dodatkowo osłabi dynamikę konsumpcji prywatnej. Powodem tego będzie m.in. planowana redukcja zatrudnienia w administracji publicznej oraz nadal bardzo umiarkowany popyt na siłę roboczą zgłaszany przez greckich pracodawców.

***

29 czerwca 2011 r. grecki parlament przyjął zaproponowany przez rząd plan dalszej konsolidacji finansów publicznych państwa. Dokument, o nazwie *Medium-Term Fiscal Strategy 2011-2015*, zawierał szereg działań ukierunkowanych zarówno na wsparcie dochodów budżetu greckiego sektora instytucji rządowych i samorządowych jak i na odciążenie jego strony wydatkowej. Istotnym elementem programu konsolidacji fiskalnej było również wdrożenie zakrojonego na szeroką skalę procesu prywatyzacyjnego majątku skarbu państwa. Wartość oszczędności wynikających z realizacji wszystkich założeń rządowego planu konsolidacji fiskalnej, tj. zarówno bodźców ograniczających wydatki oraz wspierających dochody - 28,3 mld EUR (tabela 11) jak i prywatyzacji - 50 mld EUR, szacuje się na kwotę 78,3 mld EUR.

Tab. 11. Kasowe efekty wdrożenia konkretnych założeń planu konsolidacji finansów publicznych Grecji zawartych w *Medium-Term Fiscal Strategy 2011-2015* (w mln EUR).

Planowane działanie	2011	2012	2013	2014	2015	2011-2015	
						Nominalnie	% PKB
<i>Racjonalizacja zatrudnienia w sektorze publicznym</i>	800	660	398	246	71	2 175	0,9%
<i>Redukcja pozostałych wydatków operacyjnych związanych z funkcjonowaniem sektora publicznego</i>	140	90	98	223	33	584	0,2%
<i>Redukcja transferów (subsydiów) dla przedsiębiorstw państwowych</i>	491	59	102	70	19	770	0,3%
<i>Reorganizacja przedsiębiorstw będących własnością skarbu państwa</i>	0	414	329	298	274	1 314	0,6%
<i>Redukcja wydatków na obronę narodową</i>	0	200	333	333	333	1 200	0,5%
<i>Racjonalizacja wydatków na system opieki zdrowotnej</i>	60	204	149	153	188	754	0,3%
<i>Racjonalizacja wydatków związanych z refundacją leków</i>	250	493	200	42	0	985	0,4%
<i>Redukcja wydatków Funduszy Ubezpieczeń Społecznych oraz racjonalizacja wydatków związanych z transferami socjalnymi do gospodarstw domowych</i>	1 008	1 260	1 025	790	400	4 483	1,9%
<i>Zwiększenie dochodów Funduszy Ubezpieczeń Społecznych</i>	629	259	713	1 127	337	3 065	1,3%
<i>Poprawa efektywności systemu podatkowego na poziomie centralnym</i>	0	0	878	975	1 147	3 00	1,2%
<i>Redukcja ulg podatkowych</i>	2 450	2 880	450	300	0	6 080	2,7%
<i>Poprawa efektywności systemu podatkowego na poziomie lokalnym</i>	0	355	345	350	305	1 355	0,6%
<i>Racjonalizacja wydatków majątkowych finansowanych z budżetu państwa</i>	700	-196	0	0	0	504	0,2%
<i>Pozostałe</i>	9	277	405	547	1 353	2 621	1,1%
Suma	6 537	6 785	5 224	5 453	4 260	28 259	12,0%

Źródło: Ministerstwo Finansów Grecji

Hiszpania

Hiszpańska gospodarka, dysponująca dużym rynkiem wewnętrznym (ok. 9,2% całej unijnej siły nabywczej), w przedkryzysowym dziesięcioleciu wspierała swój wzrost gospodarczy głównie silną ekspansją kredytową. Z jednej strony spadający koszt pozyskania finansowania umożliwił hiszpańskim przedsiębiorstwom realizację wielu projektów deweloperskich, z drugiej natomiast zapewnił konsumentom możliwość zdobycia środków na zakup nieruchomości. Schemat ten, poza stymulowaniem wzrostu cen nieruchomości generował również popyt na pracę, głównie na specjalistów z zakresu budownictwa. W procyklicznym oddziaływaniu sektora budowlanego na całą gospodarkę należy doszukiwać się głównych impulsów pogorszenia się sytuacji gospodarczej kraju również w roku 2010, kiedy to PKB zmniejszył się drugi rok z rzędu, tym razem o 0,1% (wobec prognozowanego 0,2% spadku PKB wg. *European Economic Forecast, Autumn 2010*). Mimo odnotowanej w 2010 r. niemalże dwukrotnie wyższej dynamiki eksportu niż importu, wkład eksportu netto we wzrost gospodarczy na poziomie 1,0 pkt. proc. nie był w stanie skompensować ujemnej kontrybucji popytu krajowego (-1,3 pkt. proc.). Dodatkowo na wzrost PKB Hiszpanii wpłynęła również odbudowa zapasów (+0,1 pkt. proc.).

Tab.12 Hiszpania - Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne (% zmiana w skali roku).

	2008	2009	2010	2011	2012
PKB	0,9	-3,7	-0,1	0,8	1,5
Konsumpcja prywatna	-0,6	-4,2	1,2	0,8	1,1
Konsumpcja publiczna	5,8	3,2	-0,7	-1,4	-0,3
Nakłady brutto na środki trwałe	-4,8	-16,0	-7,6	-3,4	1,8
Stopa bezrobocia	11,3	18,0	20,1	20,6	20,2
Realne jednostkowe koszty pracy	2,4	0,4	-2,5	-1,5	-0,5
Inflacja (HICP)	4,1	-0,2	2,0	3,0	1,4
Eksport	-1,1	-11,6	10,3	7,0	5,8
Import	-5,3	-17,8	5,4	1,7	3,8
Bilans sektora general government*	-4,2	-11,1	-9,2	-6,3	-5,3
Dług sektora general government*	39,8	53,3	60,1	68,1	71,0

Źródło: *European Economic Forecast, Spring 2011* (dla 2011 i 2012 prognoza)

*Dług oraz bilans sektora g.g. wyrażony w relacji do PKB

Prognozowane tempo rozwoju hiszpańskiej gospodarki w latach 2011-2012 osiągnie odpowiednio 0,8% oraz 1,5%. Coraz lepsza kondycja gospodarcza wśród głównych partnerów handlowych Hiszpanii, rosnący wolumen wymiany handlowej z krajami rozwijającymi się oraz poprawa konkurencyjności hiszpańskiej gospodarki (stały spadek realnych jednostkowych kosztów pracy) pozwolą w latach 2011-2012 na utrzymanie przewagi w tempie wzrostu eksportu nad importem. W efekcie rolę stymulatora wzrostu - w większym stopniu w 2011, w mniejszym w 2012 roku - pełnił będzie popyt zagraniczny. Z drugiej strony trwale utrzymująca się, bardzo trudna sytuacja na rynku pracy - w związku ze strukturalnym charakterem problemu bezrobocia - niekorzystnie przekładać się będzie na spożycie gospodarstw domowych. W rezultacie popyt krajowy dopiero w 2012 r. wykaże się dodatnią kontrybucją we wzrost PKB.

Wraz z ustabilizowaniem sytuacji w hiszpańskim sektorze bankowym – przy kontynuowanej konsolidacji finansów publicznych - ocenia się, że tempo przyrostu PKB Hiszpanii może być nieco wyższe od zakładanego w prognozie.

Irlandia

Jako jedna z najdynamiczniej rozwijających się gospodarek w Unii Europejskiej, Irlandia od wielu lat postrzegana była za wzór na drodze realizacji procesu realnej konwergencji. Opierająca swój rozwój na głębokich reformach strukturalnych, zapewniających silną pozycję konkurencyjną od 1995 do 2007 r. niemalże czterokrotnie powiększyła nominalną wartość PKB. Siłę potencjału irlandzkiej gospodarki zrewidował kryzys finansowy, którego negatywne skutki znacznie ograniczyły tempo przyrostu PKB.

W 2010 r. Irlandii zanotowała spadek PKB o -1,0%. Wynik ten odbiegał *in minus* od wcześniejszych prognoz Komisji Europejskiej (*European Economic Forecast, Autumn 2010*), co było rezultatem głębszej od oczekiwań korekty inwestycji. Pozytywną kontrybucję we wzrost PKB Irlandii wniósł zarówno popyt zagraniczny (+3,6 pkt. proc.) jak i odbudowa zapasów (+0,8 pkt. proc.). W związku z silną redukcją spożycia ogółem oraz inwestycji, wkład popytu krajowego był już trzeci rok z rzędu ujemny i wyniósł -5,5 pkt. proc.

Tab.13 Irlandia - Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne (% zmiana w skali roku).

	2008	2009	2010	2011	2012
PKB	-3,5	-7,6	-1,0	0,6	1,9
Konsumpcja prywatna	-1,8	-7,2	-1,2	-1,9	-1,0
Konsumpcja publiczna	2,8	-4,1	-2,0	-4,4	-0,4
Nakłady brutto na środki trwałe	-14,3	-31,1	-27,7	-13,5	2,0
Stopa bezrobocia	6,3	11,9	13,7	14,6	14,0
Realne jednostkowe koszty pracy	7,5	3,6	-2,4	-3,1	-1,8
Inflacja (HICP)	3,1	-1,7	-1,6	1,0	0,7
Eksport	-0,8	-4,1	9,4	6,0	5,2
Import	-2,9	-9,7	6,6	3,2	4,0
Bilans sektora <i>general government</i>*	-7,3	-14,3	-32,4	-10,5	-8,8
Dług sektora <i>general government</i>*	44,4	65,6	96,2	112,0	117,9

Źródło: *European Economic Forecast, Spring 2011* (dla 2011 i 2012 prognoza)

*Dług oraz bilans sektora g.g. wyrażony w relacji do PKB

W horyzoncie prognozy oczekuje się powrotu irlandzkiej gospodarki na ścieżkę wzrostu gospodarczego. W latach 2011-2012 prognozuje się odpowiednio 0,6 oraz 1,9-procentowy przyrost realnego PKB. Podobnie jak to miało miejsce w latach ubiegłych, podstawowym źródłem wzrostu gospodarczego będzie popyt zagraniczny, który podtrzymywany będzie rosnącą konkurencyjnością gospodarki wynikającą z umiarkowanego wzrostu wynagrodzeń. Dzięki temu dodatnie saldo obrotów handlowych nadal będzie rosło.

W związku z dużą niepewnością wśród inwestorów co do kierunku oraz tempa zmian w irlandzkiej gospodarce, związanego z problemami w sektorze bankowym, w 2011 r. spodziewane jest obniżenie inwestycji. W celu osłabienia awersji do ryzyka Irlandia zdecydowała się w 2010 r. na wystąpienie do UE oraz MFW z prośbą o pomoc finansową, którą mogłaby przeznaczyć na dokapitalizowanie irlandzkich banków borykających się z problemami o charakterze płynnościowym. Wsparcie, którego wartość szacuje się na poziomie 85 mld EUR, udzielone zostało na okres trzech lat. Ma ono na celu ograniczenie deficytu sektora *general government* do wartości 3,0% PKB do końca roku 2015.

Litwa

Po okresie głębokiej recesji w roku 2009, litewska gospodarka wypracowała w 2010 r. wzrost gospodarczy na poziomie 1,3%. Lepszy od oczekiwań wynik jednej z najmniejszych gospodarek UE był rezultatem oddziaływania na nią dwóch czynników tj. popytu zagranicznego oraz przyrostu rzeczowych środków obrotowych. O ile sam eksport netto ujemnie wpłynął na wzrost gospodarki Litwy w 2010 r. (kontrybucja -0,5 pkt. proc), to dzięki popytowi zgłaszanemu przez największych partnerów handlowych Litwy (Niemcy, Rosja, państwa bałtyckie, Polska), krajowi producenci szybko odbudowywali zapasy, które w czasie kryzysu zostały mocno zredukowane. Dzięki temu kontrybucja przyrostu rzeczowych środków obrotowych wyniosła aż +5,7 pkt. proc. Główną przyczyną osłabienia siły nabywczej litewskich gospodarstw domowych był ponadprzeciętny wzrost stopy bezrobocia (z 5,8% w 2008 r. do 17,8% w roku 2010). Rezultatem tego był 4,5% spadek konsumpcji prywatnej, który w największym zakresie odpowiadał za ujemną kontrybucję popytu krajowego we wzrost PKB na poziomie -3,8 pkt. proc.

Tab.14 Litwa - Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne (% zmiana w skali roku).

	2008	2009	2010	2011	2012
PKB	2,9	-14,7	1,3	5,0	4,7
Konsumpcja prywatna	3,7	-17,7	-4,5	3,3	3,9
Konsumpcja publiczna	7,3	-1,9	-3,4	0,5	3,0
Nakłady brutto na środki trwałe	-5,2	-40,0	0,0	16,9	13,8
Stopa bezrobocia	5,8	13,7	17,8	15,5	12,7
Realne jednostkowe koszty pracy	0,5	0,9	-9,4	-2,7	1,0
Inflacja (HICP)	11,1	4,2	1,2	3,2	2,4
Eksport	11,6	-12,7	17,4	11,2	7,1
Import	10,3	-28,4	17,9	12,0	8,0
Bilans sektora general government*	-3,3	-9,5	-7,1	-5,5	-4,8
Dług sektora general government*	15,6	29,5	38,2	40,7	43,6

Źródło: *European Economic Forecast, Spring 2011* (dla 2011 i 2012 prognoza)

*Dług oraz bilans sektora g.g. wyrażony w relacji do PKB

Poprawa nastrojów wśród inwestorów, przy wzmacniającej się pozycji konkurencyjnej zależnej od zagranicznego kapitału, wpłynie w latach 2011-2012 na przyspieszenie tempa wzrostu gospodarczego litewskiej gospodarki. Coraz szerszy zakres inwestycji prywatnych oraz publicznych, generujących popyt na siłę roboczą, pozytywnie wpłynie na rynek pracy wzmacniając jednocześnie siłę nabywczą konsumentów. W ten sposób od 2011 r. motorem wzrostu gospodarczego Litwy, tak jak w okresie przedkryzysowym, stanie się popyt wewnętrzny.

Istotnym czynnikiem, warunkującym tempo przyrostu PKB Litwy w okresie prognozy, będzie również coraz lepsza kondycja sektora finansowego, który będzie w stanie dostarczyć dostateczną ilość kapitału na rynek. Wszystkie te elementy, przy prowadzonej na szeroką skalę konsolidacji fiskalnej, wskazują na to, że w latach 2011-2012 Litwa osiągnie odpowiednio 5,0% oraz 4,7% tempo wzrostu gospodarczego.

Luksemburg

Pomimo spowolnienia gospodarczego w 2009 r. na poziomie 3,6%, w roku kolejnym Luksemburg odnotował bardzo wyraźny, 3,5-procentowy wzrost gospodarczy.

Szybki powrót gospodarki na ścieżkę wzrostu możliwy był przede wszystkim dzięki nadal utrzymującemu się, pozytywnemu tempu odbudowy konsumpcji prywatnej, która realnie nie zmniejszyła się również w kryzysowym, 2009 r. Ponadto, po głębokim spadku w okresie kryzysu, wzrost zanotowały inwestycje. Dzięki tak kształtującym się głównym składnikom popytu krajowego, jego wkład we wzrost PKB w 2010 r. wyniósł +1,6 pkt. proc. Poza tym znaczącym impulsem pro wzrostowym dla gospodarki Luksemburga wykazał się popyt zagraniczny, wkład eksportu netto wyniósł +1,5 pkt. proc.

Tab.15 Luksemburg - Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne (% zmiana w skali roku).

	2008	2009	2010	2011	2012
PKB	1,4	-3,6	3,5	3,4	3,8
Konsumpcja prywatna	4,7	0,2	2,0	1,8	2,3
Konsumpcja publiczna	2,7	4,6	2,9	1,0	3,5
Nakłady brutto na środki trwałe	1,4	-19,2	2,6	12,0	6,0
Stopa bezrobocia	4,9	5,1	4,5	4,4	4,2
Realne jednostkowe koszty pracy	1,1	7,0	-5,5	-2,5	0,3
Inflacja (HICP)	4,1	0,0	2,8	3,5	2,3
Eksport	6,6	-8,2	6,3	6,8	6,5
Import	8,5	-10,2	6,7	8,0	7,0
Bilans sektora <i>general government</i>*	3,0	-0,9	-1,7	-1,0	-1,1
Dług sektora <i>general government</i>*	13,6	14,6	18,4	17,2	19,0

Źródło: *European Economic Forecast, Spring 2011* (dla 2011 i 2012 prognoza)

*Dług oraz bilans sektora g.g. wyrażony w relacji do PKB

W kolejnych latach pozytywne tendencje, zapoczątkowane w roku 2010, utrwalały się. Oczekiwany w 2011 oraz 2012 roku wzrost gospodarczy Luksemburga wyniesie odpowiednio 3,4% oraz 3,8%, co przewyższać będzie średni wynik dla całej Unii Europejskiej. Jednocześnie jednak wartości te nadal pozostawać będą poniżej średniego poziomu wzrostu gospodarczego Luksemburga z lat 2000-2007 (4,7%).

Za sprawą szybkiej poprawy sytuacji na rynku pracy oraz przy wysokiej dynamice inwestycji, popyt krajowy stanie się głównym motorem wzrostu. Dodatkowo na proces kreowania wartości dodanej oddziaływać będzie także eksport netto. Odbudowa zapasów, która w 2010 r. kontrybuowała we wzrost wkładem 0,4 pkt. proc., w horyzoncie prognozy będzie dla przyrostu PKB neutralna.

Pozytywną dla oceny perspektyw rozwoju gospodarczego jest utrzymująca się, bardzo dobra kondycja sektora finansowego. Branża ta odpowiada za ponad 30% wartości dodanej całej gospodarki Luksemburga.

Łotwa

Trwający od 2008 r. okres recesji, nie został zakończony w roku 2010. Łotwa wciąż notowała spadek PKB, choć należy podkreślić, że w znacznie mniejszej skali niż rok-dwa wcześniej.

W efekcie sięgającej historycznie najwyższych poziomów stopy bezrobocia, wraz z silnie ograniczającą aktywność gospodarczą deflacją, składnikiem PKB, który w największym stopniu przyczynił się do utrzymania łotewskiej gospodarki poniżej zeszłorocznego wyniku był popyt wewnętrzny. Kontrybucja we wzrost PKB tego czynnika wyniosła w 2010 r. -6,7 pkt. proc. (w roku 2009 wyniosła -30,7 pkt. proc). W przeciwnym kierunku na zmianę PKB działały zarówno odbudowa zapasów (+5,8 pkt. proc) jak i eksport netto (+0,6 pkt. proc).

Tab.16 Łotwa - Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne (% zmiana w skali roku).

	2008	2009	2010	2011	2012
PKB	-4,2	-18,0	-0,3	3,3	4,0
Konsumpcja prywatna	-5,2	-24,1	-0,1	3,0	3,5
Konsumpcja publiczna	1,5	-9,2	-11,0	-2,0	0,0
Nakłady brutto na środki trwałe	-13,6	-37,3	-19,5	9,2	12,0
Stopa bezrobocia	7,5	17,1	18,7	17,2	15,8
Realne jednostkowe koszty pracy	6,6	-5,6	-8,5	-2,4	-2,3
Inflacja (HICP)	15,3	3,3	-1,2	3,4	2,0
Eksport	2,0	-14,1	10,3	8,6	6,6
Import	-11,2	-33,5	8,6	8,6	7,7
Bilans sektora <i>general government</i>*	-4,2	-9,7	-7,7	-4,5	-3,8
Dług sektora <i>general government</i>*	19,7	36,7	44,7	48,2	49,4

Źródło: *European Economic Forecast, Spring 2011* (dla 2011 i 2012 prognoza)

*Dług oraz bilans sektora g.g. wyrażony w relacji do PKB

W 2011 oraz 2012 r. Łotwa wróci na ścieżkę rozwoju gospodarczego. Prognozowany poziom wzrostu gospodarczego wyniesie wówczas odpowiednio 3,3% oraz 4,0%. Stopniowo rosnące zatrudnienie oraz zmniejszenie awersji do ryzyka wśród inwestorów znajdzie swoje odzwierciedlenie we wzroście popytu wewnętrznego. Spadnie natomiast kontrybucja eksportu netto, który zredukowany zostanie coraz szybszym tempem przyrostu importu silnie powiązanego z rosnącą konsumpcją oraz inwestycjami.

Zapoczątkowany w czasie kryzysu finansowego proces przekształcenia strukturalnego łotewskiej gospodarki na bardziej proeksportową, kontynuowany będzie również w latach objętych prognozą. Oczekuje się, że w roku 2012 wartość eksportu równa będzie 60% PKB (w 2007 r. wskaźnik ten miał wartość 42,3%).

W dłuższym okresie ocenia się, że zagrożeniem dla utrzymania tempa wzrostu gospodarczego Łotwy może być negatywny rozwój sytuacji na rynku pracy. Wzrost bezrobocia strukturalnego, szacowanego w 2010 r. na 14,3%, może istotnie przełożyć się na utrwalenie popytu konsumpcyjnego na zdecydowanie niższym, w porównaniu do okresu sprzed kryzysu, wyniku.

Malta

Szacowany pierwotnie na 2,1% spadek PKB Malty w kryzysowym 2009 r., zrewidowany został w roku bieżącym do poziomu -3,4%. Niższa baza roku poprzedniego pomogła Malcie osiągnąć wzrost gospodarczy w 2010 r. na poziomie 3,7%. Wynik ten przewyższył o 0,6 pkt. proc. listopadową prognozę Komisji Europejskiej (*European Economic Forecast, Autumn 2010*)

Skala wzrostu gospodarczego Malty w 2010 r. determinowana była głównie popytem zewnętrznym. Dzięki poprawie koniunktury wśród głównych partnerów handlowych Malty, tempo przyrostu eksportu znacznie przewyższyło dynamikę importu, generując tym samym kontrybucję we wzrost PKB o wartości +3,7 pkt. proc. Dzięki stosunkowo niewielkiej korekcie na rynku pracy oraz przy bardzo silnej redukcji nakładów brutto w czasie kryzysu, dodatkowo na zmianę PKB oddziaływały również konsumpcja oraz inwestycje. Tym samym wkład popytu wewnętrznego we wzrost gospodarczy wyniósł +1,0 pkt. proc. Z kolei odbudowa zapasów, już drugi rok z rzędu, wykazała się ujemną kontrybucją, tym razem na poziomie -1,1 pkt. proc.

Tab.17 Malta - Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne (% zmiana w skali roku).

	2008	2009	2010	2011	2012
PKB	5,3	-3,4	3,7	2,0	2,2
Konsumpcja prywatna	4,0	-1,4	-0,7	0,8	1,4
Konsumpcja publiczna	12,1	-1,3	0,6	0,5	1,1
Nakłady brutto na środki trwałe	-25,3	-18,6	10,0	11,0	3,0
Stopa bezrobocia	5,9	7,0	6,8	6,8	6,7
Realne jednostkowe koszty pracy	-0,4	3,5	-5,9	-1,3	0,0
Inflacja (HICP)	4,7	1,8	2,0	2,7	2,2
Eksport	1,0	-8,4	17,2	6,1	6,1
Import	-1,1	-11,1	12,6	6,4	5,6
Bilans sektora <i>general government</i>*	-4,5	-3,7	-3,6	-3,0	-3,0
Dług sektora <i>general government</i>*	61,5	67,6	68,0	68,0	67,9

Źródło: *European Economic Forecast, Spring 2011* (dla 2011 i 2012 prognoza)

*Dług oraz bilans sektora g.g. wyrażony w relacji do PKB

W latach 2011-2012 oczekuje się, że tempo wzrostu PKB Malty nieco spowolni i osiągnie poziom odpowiednio 2,0% oraz 2,2%. Po dwóch latach głębokich spadków, głównym czynnikiem wzrostu w 2011 r. będą szybko rosnące inwestycje, zarówno prywatne, jak i publiczne. W roku kolejnym ich miejsce, w związku ze stopniową poprawą sytuacji na rynku pracy, zajmie spożycie ogółem. W efekcie wysokiej importochłonności popytu konsumpcyjnego Malty, w latach 2011-2012 tempo odbudowy importu będzie podążać za przyrostem eksportu. W rezultacie wkład eksportu netto we wzrost gospodarczy znacznie się skurczy, osiągając w 2011 r. ujemną oraz w 2012 r. - niewielką dodatnią wartość.

Królestwo Niderlandów

W 2010 r. wzrost gospodarczy Niderlandów osiągnął tempo 1,8%. Rezultat ten był zbliżony do prognozy Komisji Europejskiej (*European Economic Forecast, Autumn 2010*).

Krajowi producenci, oczekując poprawy koniunktury, poprzez stopniową odbudowę zapasów realizowaną w całym 2010 r., w znaczącym stopniu przyczynili się do wygenerowania dodatniego wyniku PKB w skali całej gospodarki. W efekcie, przyrost rzeczowych środków obrotowych był głównym motorem wzrostu gospodarczego w 2010 r., a jego kontrybucja we wzrost wyniosła +1,1 pkt. proc. Proeksportowy charakter holenderskiej produkcji, który w okresie kryzysu znacznie przyczynił się do pogorszenia wyników, w 2010 r. oddziaływał na gospodarkę w przeciwnym kierunku. Przy postępującej poprawie kondycji gospodarczej partnerów handlowych Niderlandów, czynnik ten przełożył się na dodatni wkład eksportu netto we wzrost PKB (1,0 pkt. Proc). Niewielka skala dostosowania, jakie miało miejsce na rynku pracy po okresie kryzysu oraz wyraźne spowolnienie ujemnej dynamiki inwestycji, nie zdołały ograniczyć negatywnego wpływu popytu krajowego na wzrost gospodarczy. Kontrybucja tej kategorii w kształtowanie PKB w 2010 r. wyniosła -0,3 pkt. proc.

Tab.18 K. Niderlandów - Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne (% zmiana w skali roku).

	2008	2009	2010	2011	2012
PKB	1,9	-3,9	1,8	1,9	1,7
Konsumpcja prywatna	1,1	-2,5	0,4	0,8	1,1
Konsumpcja publiczna	2,5	3,7	1,5	-0,1	-0,1
Nakłady brutto na środki trwałe	5,1	-12,7	-4,8	3,0	4,1
Stopa bezrobocia	3,1	3,7	4,5	4,2	4,0
Realne jednostkowe koszty pracy	0,6	5,3	-2,8	-0,4	-0,6
Inflacja (HICP)	2,2	1,0	0,9	2,2	2,1
Eksport	2,8	-7,9	10,9	6,4	6,0
Import	3,4	-8,5	10,5	5,8	6,1
Bilans sektora <i>general government</i>*	0,6	-5,5	-5,4	-3,7	-2,3
Dług sektora <i>general government</i>*	58,2	60,8	62,7	63,9	64,0

Źródło: *European Economic Forecast, Spring 2011* (dla 2011 i 2012 prognoza)

*Dług oraz bilans sektora g.g. wyrażony w relacji do PKB

W 2011 oraz 2012 r. oczekuje się utrzymania stabilnego tempa wzrostu gospodarczego Niderlandów na poziomie odpowiednio 1,9% oraz 1,7%. Wzrost poziomu dochodów rozporządzalnych gospodarstw domowych, będący rezultatem rosnącego zatrudnienia wywołującego efekt presji płacowej, wpłynie w okresie prognozy na wzmocnienie popytu krajowego. Dodatkowym impulsem działającym w tym samym kierunku będzie umiarkowana odbudowa nakładów brutto na środki trwałe. W efekcie, popyt wewnętrzny w 2011 wraz z eksportem netto, a w roku kolejnym już samodzielnie, będzie głównym źródłem przyrostu wartości dodanej w holenderskiej gospodarce.

Głównym zagrożeniem dla prognozy, przy silnej otwartości gospodarki, może być ewentualne spowolnienie procesu ożywienia w skali globalnej. Z drugiej strony, pozytywnie może oddziaływać wyższy od oczekiwań popyt zgłaszany przez gospodarki rozwijające się.

Niemcy

Kondycja niemieckiej gospodarki, silnie powiązanej z większością krajów Unii Europejskiej poprzez kanały handlowe, w dużej mierze wyznaczała kierunek oraz tempo rozwoju całej wspólnotowej gospodarki w roku 2010. Po okresie silnej redukcji wartości dodanej w okresie kryzysu, rok 2010 charakteryzował się odwróceniem negatywnych trendów, czego efektem była, 3,6% zmiana realnej wartości PKB.

W 2010 r. wszystkie składniki dekompozycji popytowej niemieckiego PKB wpływały pozytywnie na jego wzrost. Największa kontrybucja dotyczyła popytu wewnętrznego (+1,8 pkt. proc.), którego źródłem był dynamicznie rosnący popyt inwestycyjny oraz w mniejszym stopniu konsumpcyjny. Źródłem wzrostu tempa odbudowy inwestycji, zarówno prywatnych, jak i publicznych, był m.in. powrót do realizacji projektów, które na czas kryzysu zostały wstrzymane. Wzrost spożycia związany był natomiast z poprawą sytuacji na rynku pracy. Poza tym, oba te czynniki napędzane były szybko rosnącym zainteresowaniem krajową produkcją (kontrybucja odbudowy zapasów we wzrost PKB wyniosła +0,6 pkt. proc.), zgłaszanym w dużej mierze przez zagranicznych konsumentów (kontrybucja eksportu netto wyniosła +1,2 pkt. proc.).

Tab.19 Niemcy - Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne (% zmiana w skali roku).

	2008	2009	2010	2011	2012
PKB	1,0	-4,7	3,6	2,6	1,9
Konsumpcja prywatna	0,7	-0,2	0,4	1,2	1,5
Konsumpcja publiczna	2,3	2,9	2,3	1,5	0,9
Nakłady brutto na środki trwałe	2,5	-10,1	6,0	6,0	4,8
Stopa bezrobocia	7,5	7,8	7,1	6,4	6,0
Realne jednostkowe koszty pracy	1,3	3,7	-1,5	0,0	-0,1
Inflacja (HICP)	2,8	0,2	1,2	2,6	2,0
Eksport	2,5	-14,3	14,1	7,6	6,5
Import	3,3	-9,4	12,6	7,5	7,2
Bilans sektora general government*	0,1	-3,0	-3,3	-2,0	-1,2
Dług sektora general government*	66,3	73,5	83,2	82,4	81,1

Źródło: *European Economic Forecast, Spring 2011* (dla 2011 i 2012 prognoza)

*Dług oraz bilans sektora g.g. wyrażony w relacji do PKB

W okresie 2011-2012 tempo rozwoju niemieckiej gospodarki spowolni. Prognozowana odpowiednio na 2,6% oraz 1,9% zmiana PKB będzie niższa od wyniku osiągniętego w 2010 r. Pomimo tego, że wraz z dalszym wzrostem inwestycji, popyt wewnętrzny przejmie wiodącą rolę w generowaniu dodatniej zmiany PKB, ograniczy on istotnie pozytywną kontrybucję eksportu netto. Źródłem tak kształtujących się oczekiwań w horyzoncie prognozy będzie coraz szybszy przyrost siły nabywczej niemieckich gospodarstw domowych. Będąca przyczyną tego zjawiska, niespotykana w skali całej unijnej gospodarki dynamiczna poprawa sytuacji na niemieckim rynku pracy, generująca dynamikę importu, przełoży się jednak na pogorszenie relacji w handlu zagranicznym.

Istotnym zagrożeniem dla spełnienia prognozy jest dalszy rozwój sytuacji w Japonii. Czynnikiem ten, przy wolniejszej od oczekiwań odbudowie eksportu do japońskiej gospodarki, może pogłębić różnicę w dynamice importu oraz eksportu, negatywnie wpływając na eksport netto.

Polska

Polska gospodarka, jedyna której udało się utrzymać na ścieżce wzrostu w okresie kryzysu finansowego, w 2010 r. rozwijała się w tempie 3,8%. Wynik ten był wyższy od prognozy Komisji Europejskiej (*European Economic Forecast, Autumn 2010*), w której zakładano 3,5-procentową zmianę PKB. Poziom realnego PKB Polski wzrósł od 2007 r. o 11,0%, tj. zdecydowanie najwięcej spośród wszystkich państw członkowskich UE. W 2010 r., mimo pogorszenia sytuacji na rynku pracy, nadal utrzymywały się dobre nastroje wśród polskich konsumentów. Ich wynikiem były rosnące wydatki konsumpcyjne, które przy rosnących wydatkach publicznych pozytywnie wpłynęły na konsumpcję ogółem. Globalnym tendencjom spadkowym poddały się natomiast inwestycje prywatne. Niewielkie wzrosty w II połowie roku nie zdołały skompensować ponad 12-proc. spadku, który wystąpił w I kw. 2010 r. Ostatecznie popyt wewnętrzny okazał się być głównym impulsem wzrostu gospodarczego Polski w 2010 r. i jego kontrybucja wyniosła +2,2 pkt. proc. Podobną skalą wpływu wykazała się także odbudowa zapasów (+1,8 pkt. proc), która wynikała z coraz silniejszych oczekiwań co do wzrostu popytu krajowego. Eksport netto, wskutek aprecjacji złotego oraz stymulowanego popytem konsumpcyjnym wzrostu importu, negatywnie wpłynął na wzrost PKB Polski (-0,2 pkt. proc.).

Tab.20 Polska - Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne (% zmiana w skali roku).

	2008	2009	2010	2011	2012
PKB	5,1	1,7	3,8	4,0	3,7
Konsumpcja prywatna	5,7	2,0	3,2	3,3	3,7
Konsumpcja publiczna	7,4	2,0	3,5	1,5	0,3
Nakłady brutto na środki trwałe	9,6	-1,1	-2,0	9,7	7,0
Stopa bezrobocia	7,1	8,2	9,6	9,3	8,8
Realne jednostkowe koszty pracy	4,3	-2,0	0,0	-0,3	0,3
Inflacja (HICP)	4,2	4,0	2,7	3,8	3,2
Eksport	7,1	-6,8	10,2	7,7	7,6
Import	8,0	-12,4	10,7	8,5	7,5
Bilans sektora general government*	-3,7	-7,3	-7,9	-5,8	-3,6
Dług sektora general government*	47,1	50,9	55,0	55,4	55,1

Źródło: *European Economic Forecast, Spring 2011* (dla 2011 i 2012 prognoza)

*Dług oraz bilans sektora g.g. wyrażony w relacji do PKB

Stabilnego wzrostu gospodarczego oczekuje się w Polsce także w kolejnych latach. Prognozowana wg KE zmiana PKB polskiej gospodarki w latach 2011-2012 wyniesie odpowiednio 4,0% oraz 3,7%. Uwzględniając wciąż wysoką dynamikę inwestycji publicznych, należy spodziewać się wyraźnego przyspieszenia tempa wzrostu inwestycji ogółem. Decydowały będą o tym zarówno transfery płynące z funduszy unijnych, jak i zwiększone wydatki publiczne na realizację programu przygotowań do ME w piłce nożnej w 2012 roku. Ponadto, wraz z poprawą otoczenia makroekonomicznego, należy spodziewać się stopniowego przyrostu inwestycji sektora prywatnego. Efektem wzrostu zagregowanego popytu inwestycyjnego powinna być przede wszystkim poprawa sytuacji na rynku pracy. Głównym czynnikiem wzrostu gospodarczego w 2011 r. będzie rosnący popyt krajowy. Początkowo będzie on determinowany wysoką dynamiką spożycia indywidualnego, a następnie stopniową odbudową wskaźnika nakładów brutto na środki trwałe. W prognozowanym okresie popyt zewnętrzny będzie miał ujemny wkład w PKB za sprawą utrzymującej się wyższej dynamiki w imporcie niż eksporcie.

Portugalia

Zgodnie z prognozą Komisji Europejskiej *European Economic Forecast, Autumn 2010*), portugalska gospodarka rozwijała się w 2010 r. w tempie 1,3%.

Czynnikiem, który w największym stopniu pozytywnie przełożył się na dodatnią zmianę PKB Portugalii w 2010 r. był popyt wewnętrzny. Mimo nadal utrzymującej się awersji do ryzyka, przejawiającej się postępującą redukcją inwestycji, dzięki wyraźnej poprawie konsumpcji, popyt krajowy wygenerował +0,8 pkt. proc. wkład we wzrost PKB. Spadek realnych kosztów pracy, zwiększający konkurencyjność portugalskiej gospodarki, pozytywnie wpłynął na tempo odbudowy eksportu. Dzięki temu kontrybucja eksportu netto w kształtowanie PKB również była pozytywna i wyniosła +0,6 pkt. proc. Odbudowa zapasów, podobnie jak to miało miejsce w okresie przedkryzysowym, w niewielkim stopniu oddziaływała na wzrost, redukując go o 0,1 pkt. proc.

Tab.21 Portugalia - Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne (% zmiana w skali roku).

	2008	2009	2010	2011	2012
PKB	0,0	-2,5	1,3	-2,2	-1,8
Konsumpcja prywatna	1,3	-1,1	2,2	-4,4	-3,8
Konsumpcja publiczna	0,4	3,7	1,8	-6,1	-4,6
Nakłady brutto na środki trwałe	-0,3	-11,2	-5,0	-9,9	-7,4
Stopa bezrobocia	7,7	9,6	11,0	12,3	13,0
Realne jednostkowe koszty pracy	1,9	2,7	-2,3	-0,6	-0,3
Inflacja (HICP)	2,7	-0,9	1,7	3,4	2,0
Eksport	-0,1	-11,6	8,8	6,2	5,9
Import	2,3	-10,6	5,2	-5,3	-2,8
Bilans sektora general government*	-3,5	-10,1	-9,1	-5,9	-4,5
Dług sektora general government*	71,6	83,0	93,0	101,7	107,4

Źródło: *European Economic Forecast, Spring 2011* (dla 2011 i 2012 prognoza)

*Dług oraz bilans sektora g.g. wyrażony w relacji do PKB

W związku z poważnymi problemami portugalskiego sektora finansowego Portugalia wystąpiła o pomoc finansową do organizacji międzynarodowych. W efekcie tego, 3 maja 2011 r. osiągnięto porozumienie, na mocy którego UE, państwa wchodzące w skład strefy euro, a także MFW zgodziły się wesprzeć w latach 2011-2014 portugalską gospodarkę kwotą 78 mld EUR. Program ten zakładał przeznaczenie środków na a) wiarygodną i zrównoważoną konsolidację fiskalną, której efektem ma być ograniczenie deficytu sektora general government do 3% PKB w roku 2013, b) głębokie strukturalne reformy rynku pracy oraz systemu sprawiedliwości, a także wsparcie restrukturyzacji rynku nieruchomości oraz sektora usług, c) wzmocnienie sektora finansowego.

Pośrednim celem programu pomocowego dla Portugalii jest poprawa konkurencyjności gospodarki w drodze obniżenia kosztów pracy i zwiększenia jej wydajności. Dzięki temu oczekuje się trwałego wzmocnienia popytu konsumpcyjnego, który ma być głównym motorem rozwoju Portugalii w kolejnych latach. Oczekuje się, że w horyzoncie prognozy Portugalia będzie jedynym krajem w Unii Europejskiej, w którym po dodatnim wyniku w 2010, w dwóch kolejnych PKB realnie zmniejszy się.

Rumunia

Ekspansywny charakter polityki fiskalnej oraz gwałtowny wzrost udzielonych w obcej walucie kredytów, były głównymi przyczynami narastających nierównowag makroekonomicznych w rumuńskiej gospodarce w okresie przedkryzysowym. W 2010 r. Rumunia wciąż notowała spadek PKB (-1,3%). Rezultat ten był jednak nieco lepszy od zakładanego przez Komisję Europejską, która w swojej prognozie (*European Economic Forecast, Autumn 2010*) oczekiwała 1,9% spadku realnej wartości PKB Rumunii.

Głównym czynnikiem kształtującym poziom aktywności gospodarczej Rumunii w 2010 r. była realizacja założeń programu pomocowego MFW, UE oraz BŚ o wartości 20 mld EUR. W zamian za wsparcie finansowe władze Rumunii zdecydowały się na implementowanie szeregu reform strukturalnych, mających na celu wzmocnienie konkurencyjności gospodarki, a tym atrakcyjności inwestycyjnej. Efektem wprowadzonych regulacji, ograniczających w głównej mierze wydatki publiczne, było obniżenie o konsumpcji oraz inwestycji (inwestycje prywatne). W rezultacie popyt wewnętrzny, w wysokim stopniu wspierający wzrost gospodarczy Rumunii w okresie przedkryzysowym, w roku 2010 charakteryzował się ujemnym wkładem w zmianę PKB (-5,1 pkt. proc.). Negatywnie, choć w zdecydowanie mniejszym stopniu niż przed kryzysem, na wzrost oddziaływał także eksport netto (-0,2 pkt. proc.). Odbudowa zapasów wykazała się natomiast pozytywną kontrybucją we wzrost i wyniosła 4,1 pkt. proc.

Tab.22 Rumunia - Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne (% zmiana w skali roku).

	2008	2009	2010	2011	2012
PKB	7,3	-7,1	-1,3	1,5	3,7
Konsumpcja prywatna	9,0	-10,2	-1,7	0,6	3,1
Konsumpcja publiczna	7,2	1,6	-3,6	-1,5	1,5
Nakłady brutto na środki trwałe	15,6	-25,2	-13,1	3,5	5,9
Stopa bezrobocia	5,8	6,9	7,3	7,2	6,8
Realne jednostkowe koszty pracy	6,6	-5,2	-3,5	-3,5	-1,2
Inflacja (HICP)	7,9	5,6	6,1	6,7	4,0
Eksport	8,3	-5,3	13,1	8,4	7,3
Import	7,9	-20,9	11,6	6,6	8,1
Bilans sektora <i>general government</i>*	-5,7	-8,5	-6,4	-4,7	-3,6
Dług sektora <i>general government</i>*	13,4	23,6	30,8	33,7	34,8

Źródło: *European Economic Forecast, Spring 2011* (dla 2011 i 2012 prognoza)

*Dług oraz bilans sektora g.g. wyrażony w relacji do PKB

W latach 2011-2012 oczekuje się znaczącego przyspieszenia tempa PKB Rumunii do poziomów odpowiednio 1,5% oraz 3,7%. Rolę stymulatora wzrostu przejmie popyt wewnętrzny, który zarówno dzięki szybko rosnącej konsumpcji jak i inwestycjom, z roku na rok systematycznie zwiększał będzie swój udział w PKB.

Od strony fiskalnej na uwagę zasługuje znaczące spowolnienie tempa przyrostu długu publicznego Rumunii, który od 2008 r. do 2010 r., w relacji do PKB, wzrósł ponad dwukrotnie. Zmniejszone potrzeby pożyczkowe budżetu państwa w okresie prognozy wynikać będą głównie z realizacji zaleceń organizacji międzynarodowych biorących udział w finansowaniu programu pomocowego dla Rumunii.

Słowacja

4,0-procentowy wzrost gospodarczy Słowacji w 2010 r. nie odbiegał znacząco od prognozy Komisji Europejskiej (*European Economic Forecast, Autumn 2010*).

Rosnący popyt zagraniczny, w związku z poprawą koniunktury wśród głównych partnerów handlowych Słowacji, był czynnikiem, który w największym stopniu przełożył się na relatywnie wysokie tempo rozwoju gospodarki. Bezpośrednim kanałem transmisji na gospodarkę tego czynnika był handel międzynarodowy, a w nim eksport, którego kontrybucja we wzrost PKB w 2010 r. wyniosła +1,0 pkt. proc. W sposób pośredni, stymulując krajową produkcję, zjawisko to znalazło również swoje odzwierciedlenie w rosnącym tempie odbudowy zapasów, która dodatkowo wpłynęła na PKB (+1,8 pkt. proc.). Ponadto dzięki niskiej bazie roku poprzedniego, a także przy poprawie warunków kredytowania, dodatnią zmianą wykazał się popyt inwestycyjny. Dzięki temu, przy spadku konsumpcji ogółem, popyt wewnętrzny pozytywnie wpłynął na wzrost PKB (+0,6 pkt. proc.)

Tab.23 Słowacja - Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne (% zmiana w skali roku).

	2008	2009	2010	2011	2012
PKB	5,8	-4,8	4,0	3,5	4,4
Konsumpcja prywatna	6,2	0,3	-0,3	1,3	3,6
Konsumpcja publiczna	6,1	5,6	0,1	-2,2	1,0
Nakłady brutto na środki trwałe	1,0	-19,9	3,6	4,5	6,5
Stopa bezrobocia	9,5	12,0	14,4	14,0	13,3
Realne jednostkowe koszty pracy	1,1	8,8	-3,1	-0,6	-0,8
Inflacja (HICP)	3,9	0,9	0,7	3,6	2,9
Eksport	3,1	-15,9	16,4	8,5	8,2
Import	3,1	-18,6	14,9	5,9	7,3
Bilans sektora general government*	-2,1	-8,0	-7,9	-5,1	-4,6
Dług sektora general government*	27,8	35,4	41,0	44,8	46,8

Źródło: *European Economic Forecast, Spring 2011* (dla 2011 i 2012 prognoza)

*Dług oraz bilans sektora g.g. wyrażony w relacji do PKB

O ile w roku 2010 tempo wzrostu PKB Słowacji wyznaczone było procesem równoważenia gospodarki po kryzysie, to w latach kolejnych oczekuje się względnej stabilizacji i stopniowego powrotu do przedkryzysowej struktury wzrostu. W latach 2011-2012 Słowacja rozwijała się będzie w tempie odpowiednio 3,5% oraz 4,4%.

Początkowo, w związku ze strukturalnymi problemami rynku pracy oraz konsolidacją fiskalną - obciążającą dochody gospodarstw domowych - wiodącą rolę w kreowaniu wartości dodanej w słowackiej gospodarce pełnił będzie eksport netto. Jednakże wraz z coraz trwalszym przyrostem inwestycji, wynikającym z przyspieszenia realizacji projektów współfinansowanych przez UE oraz wstrzymanych na czas kryzysu, rolę motoru wzrostu stopniowo przejmował będzie popyt wewnętrzny. Dodatkowym czynnikiem go wzmacniającym, przy nieznacznej poprawie popytu na pracę, będzie stabilnie rosnąca konsumpcja. W efekcie tego popyt krajowy, podobnie jak to miało miejsce w okresie przedkryzysowym, stanie się głównym źródłem wzrostu PKB Słowacji w kolejnych latach.

Słowenia

Po bardzo głębokiej recesji w roku 2009, która obniżyła realną wartość PKB Słowenii o 8,1%, w 2010 r. gospodarka rozwijała się w tempie 1,2%.

Mimo tego, że po znacznym spadku w roku 2009, przyrost eksportu w 2010 r. był relatywnie niewielki, czynnik ten był głównym źródłem wzrostu gospodarczego w analizowanym okresie. Słaba dynamika eksportu Słowenii była efektem jego struktury geograficznej, która skupiona jest na krajach bałkańskich oraz Unii Europejskiej, a pomija szybko rozwijające się gospodarki wschodzące. Największy dodatni wkład we wzrost PKB w 2010 r. miały odbudowa zapasów (+1,6 pkt. proc.) oraz eksport netto (+0,8 pkt. proc.). Negatywnie na zmianę PKB wpłynął popyt wewnętrzny, którego kontrybucja wyniosła -1,2 pkt. proc.

Tab.24 Słowenia - Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne (% zmiana w skali roku).

	2008	2009	2010	2011	2012
PKB	3,7	-8,1	1,2	1,9	2,5
Konsumpcja prywatna	2,9	-0,8	0,5	0,7	1,3
Konsumpcja publiczna	6,2	3,0	0,8	0,0	0,5
Nakłady brutto na środki trwałe	8,5	-21,6	-6,7	0,8	3,9
Stopa bezrobocia	4,4	5,9	7,3	8,2	8,0
Realne jednostkowe koszty pracy	1,8	5,1	-0,1	-1,8	-0,4
Inflacja (HICP)	5,5	0,9	2,1	2,6	2,1
Eksport	3,3	-17,7	7,8	6,7	6,9
Import	3,8	-19,7	6,6	5,2	6,1
Bilans sektora general government*	-1,8	-6,0	-5,6	-5,8	-5,0
Dług sektora general government*	21,9	35,2	38,0	42,8	46,0

Źródło: *European Economic Forecast, Spring 2011* (dla 2011 i 2012 prognoza)

*Dług oraz bilans sektora g.g. wyrażony w relacji do PKB

Oczekuje się, że w okresie 2011-2012 słoweńska gospodarka rozwijać się będzie w tempie odpowiednio 1,9% oraz 2,5%. Słabo radzący sobie w okresie 2009-2010 popyt wewnętrzny w kolejnych latach zacznie pozytywnie oddziaływać na wzrost gospodarczy Słowenii. Początkowo, w roku 2011 skala jego wpływu na wzrost PKB będzie niewielka. Wskutek słabnącego zainteresowania siłą roboczą - będącego efektem opóźnionej reakcji rynku pracy na kryzys - wzrost popytu konsumpcyjnego będzie jedynie symboliczny. Podobnie, przy mocno ograniczonej akcji kredytowej banków, nadal dużym ryzykiem obarczona jest prognoza dot. wzrostu inwestycji.

Od 2012 r. oczekuje się silniejszego impulsu pro wzrostowego ze strony popytu krajowego. Z jednej strony poprawa sytuacji na rynku pracy oraz spadająca stopa oszczędności gospodarstw domowych przełożą się na szybsze tempo wzrostu konsumpcji. Z drugiej, polepszenie nastrojów wśród inwestorów przyczyni się do ograniczenia awersji do ryzyka i wpłynie na poprawę dynamiki popytu inwestycyjnego. W całym horyzoncie prognozy utrzymane zostanie ponadto pozytywne oddziaływanie na wzrost eksportu netto, którego podporą będzie coraz szybszy przyrost eksportu usług.

Szwecja

Bardzo stabilnie rozwijająca się w średnim okresie szwedzka gospodarka, oparta zarówno na popycie krajowym, jak i zagranicznym, wraz z pierwszymi oznakami globalnego spowolnienia już w 2008 r. zanotowała spadek PKB na poziomie 0,4%. Stopniowe nasilenie negatywnych trendów osiągnęło swój szczytowy poziom w roku kolejnym, kiedy to zdecydowanie pogorszyły się warunki prowadzenia działalności dla krajowych przedsiębiorstw redukując realny wzrost gospodarczy o 5,3% w skali roku. Na ścieżkę wzrostu Szwecja powróciła w roku 2010, kiedy 5,5-procentowy wzrost gospodarczy okazał się być najwyższym w całej Unii Europejskiej, przekraczając o 0,7 pkt. proc. prognozę KE (*European Economic Forecast, Autumn 2010*).

Bardzo dobre nastroje wśród konsumentów – jako efekt rosnącego zatrudnienia i systematycznego spadku bezrobocia, oraz inwestorów – jako pochodna rosnącego wykorzystania mocy produkcyjnych, przełożyły się na znaczący pozytywny wkład popytu krajowego we wzrost PKB (+3,6 pkt. proc.). Dodatkowo, dzięki rosnącym zamówieniom, szwedzcy producenci znacznie przyspieszyli proces odbudowy zapasów. Dzięki temu wkład przyrostu rzeczowych środków obrotowych wyniósł +2,1 pkt. proc.

Tab.25 Szwecja - Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne (% zmiana w skali roku).

	2008	2009	2010	2011	2012
PKB	-0,6	-5,3	5,5	4,2	2,5
Konsumpcja prywatna	0,0	-0,4	3,5	3,0	2,3
Konsumpcja publiczna	1,0	1,7	2,6	1,4	0,5
Nakłady brutto na środki trwałe	1,4	-16,3	6,3	9,8	5,1
Stopa bezrobocia	6,2	8,3	8,4	7,6	7,2
Realne jednostkowe koszty pracy	-0,1	2,9	-2,8	-0,3	0,8
Inflacja (HICP)	3,3	1,9	1,9	1,7	1,6
Eksport	1,7	-13,4	10,7	7,6	5,1
Import	3,5	-13,7	12,7	7,3	5,0
Bilans sektora <i>general government</i>*	2,2	-0,7	0,0	0,9	2,0
Dług sektora <i>general government</i>*	38,8	42,8	39,8	36,5	33,4

Źródło: *European Economic Forecast, Spring 2011* (dla 2011 i 2012 prognoza)

*Dług oraz bilans sektora g.g. wyrażony w relacji do PKB

W latach 2011-2012 oczekuje się odpowiednio 4,2% oraz 2,5% tempa wzrostu PKB szwedzkiej gospodarki. Spowolnienie tempa rozwoju Szwecji wynikać będzie głównie z relatywnie wysokiej bazy roku 2010, a nie z problemów natury ekonomicznej. Czynnikiem wzrostu gospodarczego w horyzoncie prognozy nadal pozostawał będzie popyt wewnętrzny, który wspierany będzie zarówno pozytywną dynamiką konsumpcji, jak i inwestycji.

Na uwagę zasługuje fakt, że Szwecja pozostaje jedynym krajem w Unii Europejskiej, który w horyzoncie prognozy zrównoważy bilans sektora *general government*. Dzięki temu dług publiczny, który w relacji do PKB w 2009 r. przekroczył poziom 40%, w 2012 spadnie, osiągając najniższy poziom od czasu wejścia Szwecji do Unii Europejskiej.

Węgry

W 2010 r. węgierska gospodarka, borykająca się z głęboką recesją w roku 2009, powróciła na ścieżkę wzrostu gospodarczego. Osiągnięty wówczas 1,2% przyrost PKB był wyższy od oczekiwań Komisji Europejskiej (*European Economic Forecast, Autumn 2010*).

Spadek wartości krajowej waluty oraz utrwalająca się korekta realnych jednostkowych kosztów pracy spowodowały, że wzrost gospodarczy Węgier od czasu kryzysu stymulowany jest w głównej mierze rosnącą różnicą między eksportem a importem. W 2010 r. kontrybucja eksportu netto w wzrost PKB wyniosła +2,2 pkt. proc. W drodze stopniowej odbudowy zapasów, które silnie zredukowane zostały w czasie kryzysu, również przyrost rzeczowych środków obrotowych pozytywnie kontrybuował we wzrost, zwiększając go w 2010 r. o 1,6 pkt. proc.. Z drugiej strony rosnące koszty spłaty kredytów hipotecznych, zaciągniętych w obcych walutach, wraz z negatywną sytuacją na rynku pracy osłabiły siłę nabywczą gospodarstw domowych. Element ten, wraz z negatywnymi oczekiwaniami co do przyszłości ze strony inwestorów, przełożył się w 2010 r. na spadek popytu wewnętrznego, który w okresie przedkryzysowym stanowił o sile gospodarki. Efektem tego był jego ujemny wkład w zmianę PKB na poziomie -2,6 pkt. proc.

Tab.26 Węgry - Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne (% zmiana w skali roku).

	2008	2009	2010	2011	2012
PKB	0,8	-6,7	1,2	2,7	2,6
Konsumpcja prywatna	0,4	-7,8	-2,1	2,7	1,0
Konsumpcja publiczna	1,0	-0,2	-1,9	-0,8	0,5
Nakłady brutto na środki trwałe	2,9	-8,0	-5,6	1,5	4,5
Stopa bezrobocia	7,4	10,0	11,2	11,0	9,3
Realne jednostkowe koszty pracy	0,0	-2,4	-3,9	-2,2	-0,2
Inflacja (HICP)	6,0	4,0	4,7	4,0	3,5
Eksport	5,9	-7,6	14,1	9,6	9,2
Import	5,8	-14,6	12,0	9,3	8,6
Bilans sektora general government*	-3,7	-4,5	-4,2	1,6	-3,3
Dług sektora general government*	72,3	78,4	80,2	75,2	72,7

Źródło: *European Economic Forecast, Spring 2011* (dla 2011 i 2012 prognoza)

*Dług oraz bilans sektora g.g. wyrażony w relacji do PKB

Oczekuje się, że w latach 2011-2012 tempo wzrostu gospodarczego Węgier przyspieszy i ustabilizuje się na poziomie nieznacznie przekraczającym 2,5%. Czynnikiem determinującym tempo wzrostu ponownie stanie się popyt wewnętrzny, który stymulowany będzie poprawą sytuacji finansowej konsumentów w związku z rosnącym zatrudnieniem i spadkiem bezrobocia. Dzięki redukcji podatku dochodowego dla przedsiębiorstw, silnym impulsem dla gospodarki - głównie w 2012 r. - będą również inwestycje. Z elementem tym wiąże się jednak wysoki stopień niepewności, której źródłem są obawy inwestorów związana z wprowadzonymi w 2010 r. obciążeniami sektorów energetycznego, telekomunikacyjnego oraz handlowego. Ponadto, nadal dodatnio na wzrost oddziaływał będzie eksport netto, co w dużej mierze wynika z silnie proeksportowego charakteru węgierskiej gospodarki (wartość eksportu w 2010 r. wyniosła 86,5% PKB).

Wielka Brytania

Wolniejsze o 0,5 pkt. proc. od prognozy Komisji Europejskiej (*European Economic Forecast, Autumn 2010*) tempo wzrostu gospodarczego Wielkiej Brytanii w 2010 r. (1,3%), spowodowane było niższą od oczekiwanej dynamiką konsumpcji ogółem. Istotny wpływ na ten czynnik miało ograniczenie wydatków publicznych, które realnie zredukowało się nabywcą gospodarstw domowych.

Niska baza z dwóch poprzednich lat, przy stopniowej poprawie oczekiwań co do kształtowania się zamówień w przyszłości, skutecznie wpłynęła na rozpoczęcie procesu odtwarzania zapasów. W rezultacie tego, największą kontrybucją we wzrost gospodarczy Wielkiej Brytanii w 2010 r. miał przyrost rzeczowych środków obrotowych (+1,4 pkt. proc.). Pomimo niższej od oczekiwanej dynamiki konsumpcji, dzięki umiarkowanemu wzrostowi inwestycji, pozytywnym wkładem w kształtowanie PKB (+1,0 pkt. proc.) wykazał się również popyt wewnętrzny.

Tab.27 Wlk. Brytania - Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne (% zmiana w skali roku).

	2008	2009	2010	2011	2012
PKB	-0,1	-4,9	1,3	1,7	2,1
Konsumpcja prywatna	0,4	-0,3	0,6	0,3	0,8
Konsumpcja publiczna	1,6	1,0	0,8	0,8	-1,1
Nakłady brutto na środki trwałe	-5,0	-15,4	3,0	0,1	4,0
Stopa bezrobocia	5,6	7,6	7,8	8,0	7,8
Realne jednostkowe koszty pracy	-0,7	4,6	-0,8	-0,5	0,3
Inflacja (HICP)	3,6	2,2	3,3	4,1	2,4
Eksport	1,0	-10,1	5,3	8,9	7,5
Import	-1,2	-11,9	8,5	4,0	2,5
Bilans sektora general government*	-5,0	-11,4	-10,4	-8,6	-7,0
Dług sektora general government*	54,4	69,6	80,0	84,2	87,9

Źródło: *European Economic Forecast, Spring 2011* (dla 2011 i 2012 prognoza)

*Dług oraz bilans sektora g.g. wyrażony w relacji do PKB

Główną determinantą tempa rozwoju brytyjskiej gospodarki w horyzoncie prognozy będzie niska dynamika konsumpcji, która ograniczy dodatni wkład popytu wewnętrznego we wzrost PKB. Dodatkowym czynnikiem działającym w tym samym kierunku będą inwestycje, których niskie tempo przyrostu w latach 2011-2012 pozostawać będzie pod wpływem zaostrzonej polityki kredytowej (dotyczy małych firm) oraz tendencji do przeznaczania zysków na wypłatę dywidendy. Motorem wzrostu gospodarczego Wlk. Brytanii stanie się natomiast eksport netto. Poprawa relacji w handlu zagranicznym będzie efektem zmniejszenia części importu dóbr konsumpcyjnych.

Oczekuje się, że w latach 2011-2012 tempo wzrostu gospodarczego Wielkiej Brytanii powoli będzie przyspieszać. O ile prognoza zakłada w okresie tym wzrost PKB odpowiednio o 1,7% oraz 2,1% wzrost PKB, to w związku z prowadzonym głębokim procesem konsolidacji finansów publicznych, zmienność podstawowych wskaźników makro może być znacznie większa od zakładanej. Efektem tego, katalog ryzyk związanych z prognozą jest bardzo szeroki, a ich zmaterializowanie może istotnie wpłynąć na inny od oczekiwanego rozwój wydarzeń.

Włochy

Niska innowacyjność struktury eksportu, słabnący napływ BIZ oraz biurokracja, zaważyły na kondycji włoskiej gospodarki w średnim okresie⁴, i dodatkowo przyczyniły się do pogłębienia negatywnego wpływu globalnego kryzysu finansowego. W latach 2008-2009 włoska gospodarka znajdowała się w fazie recesji. Po dwóch latach spadku PKB, w roku 2010 Włochy odnotowały 1,3% wzrost gospodarczy.

Bardzo umiarkowany wzrost gospodarczy włoskiej gospodarki w roku 2010 był efektem utrzymującego się na stosunkowo niskim poziomie popytu konsumpcyjnego, który w skali roku wzrósł jedynie o 0,6%. Źródłem tego symbolicznego wzrostu była niestabilna sytuacja na rynku pracy oraz wygaszanie wydatków publicznych skierowanych na walkę z kryzysem. Najwyższą kontrybucją we wzrost gospodarczy Włoch w 2010 r. wykazały się odbudowa zapasów oraz popyt krajowy (odpowiednio +0,7 pkt. proc. oraz +0,9 pkt. proc.). Ujemnie, na poziomie 0,4 pkt. proc., na wzrost oddziaływał eksport netto.

Tab.28 Włochy - Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne (% zmiana w skali roku).

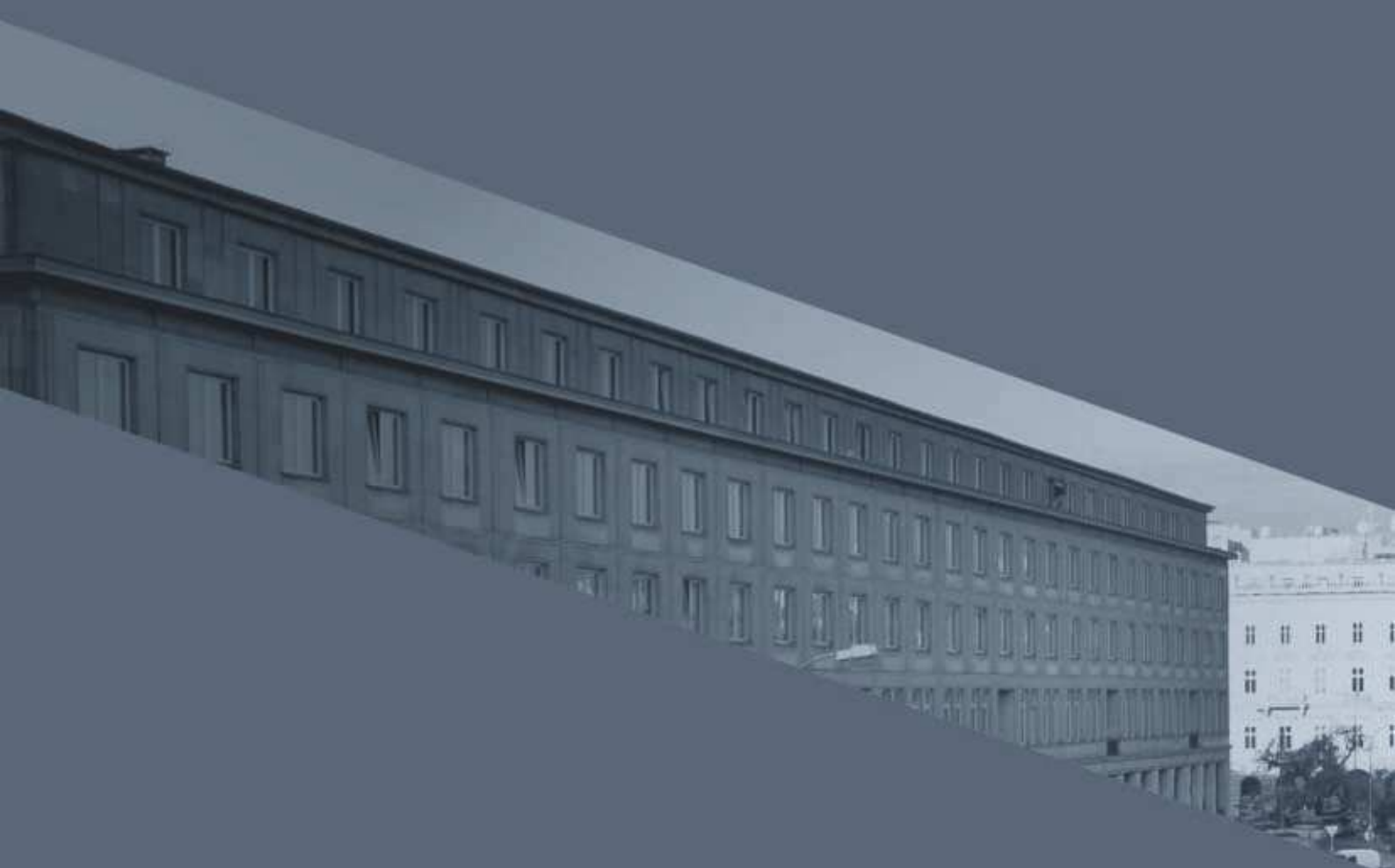
	2008	2009	2010	2011	2012
PKB	-1,3	-5,2	1,3	1,0	1,3
Konsumpcja prywatna	-0,8	-1,8	1,0	0,6	1,1
Konsumpcja publiczna	0,5	1,0	-0,6	-0,4	0,1
Nakłady brutto na środki trwałe	-3,8	-11,9	2,5	2,2	3,1
Stopa bezrobocia	6,7	7,8	8,4	8,4	8,2
Realne jednostkowe koszty pracy	2,0	2,0	-0,6	-0,7	-0,5
Inflacja (HICP)	3,5	0,8	1,6	2,6	1,9
Eksport	-4,3	-18,4	9,1	6,0	5,7
Import	-4,4	-13,7	10,5	4,6	5,1
Bilans sektora general government*	-2,7	-5,4	-4,6	-4,0	-3,2
Dług sektora general government*	106,3	116,1	119,0	120,3	119,8

Źródło: *European Economic Forecast, Spring 2011* (dla 2011 i 2012 prognoza)

*Dług oraz bilans sektora g.g. wyrażony w relacji do PKB

Oczekuje się, że również w kolejnych latach tempo wzrostu gospodarczego Włoch pozostanie na relatywnie niskim poziomie. Prognozowany na 1,0% w 2011 r. oraz 1,3% w 2012 r. wzrost PKB wspierany będzie głównie stopniowo rosnącą konsumpcją, której tempo przyrostu będzie ściśle powiązane z poprawą sytuacji na rynku pracy. Na wzrost siły nabywczej gospodarstw domowych wpłynie ponadto oczekiwany spadek ich stopy oszczędności. Ponadto, impulsem który w sposób pośredni wzmocni tempo wzrostu gospodarczego będzie rosnący popyt zagraniczny. Poprzez wpływ na wzrost wykorzystania mocy produkcyjnych, czynnik ten istotnie wesprze dynamikę popytu inwestycyjnego. W dalszym ciągu istotnym ryzykiem dla wypełnienia prognozy pozostanie rynek pracy. Jego strukturalne problemy przyczynią się do bardzo wolnego tempa przyrostu zatrudnienia, co znajdzie swoje odzwierciedlenie w jedynie symbolicznym spadku stopy bezrobocia do końca 2012 r.

⁴ W okresie 1997-2007 średni roczny wzrost PKB włoskiej gospodarki był najniższy w całej Unii Europejskiej i wyniósł 1,5%.

Ministerstwo Gospodarki

Pl. Trzech Krzyży 3/5

00-507 Warszawa

tel +48 22 693 50 00

fax +48 22 693 40 46

email mg@mg.gov.pl

web www.mg.gov.pl